

การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2554

การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

บทคัดย่อ
ของ
เกษร ปิยะทัต

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

พฤษภาคม 2554

เกษร ปิยะทัต. (2554). การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษม
บัณฑิต สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษา: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 2) เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ภูมิภาค แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำนวน 385 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง
2. การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ภูมิภาค
  - 2.1 เพศ : พบว่านักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านการดูแลสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน
  - 2.2 ระดับชั้นปี : พบว่านักศึกษาที่ศึกษาระดับชั้นปีต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง แตกต่างจากนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านการดูแลสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน
  - 2.3 คณะที่ศึกษา : พบว่านักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาที่ต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน และด้านความขยันหมั่นเพียรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจาก นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะนิเทศศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์

และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเอง แตกต่างจากนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านการดูแลสุขภาพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ภูมิสำเนา : พบว่านักศึกษาที่มีภูมิสำเนาต่างกันมีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่กรุงเทพและปริมณฑล และนักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองไม่แตกต่างกัน

THE STUDY OF SELF RESPONSIBILITY OF KASEM BUNDIT UNIVERSITY STUDENTS

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

May 2011

Gaysorn Piyatat. (2011). *The Study of Self Responsibility of Kasem bundit University Students*. Master's Project. M.Ed. (Guidance and Counseling Psychology). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Totsaworn Maneesrikum.

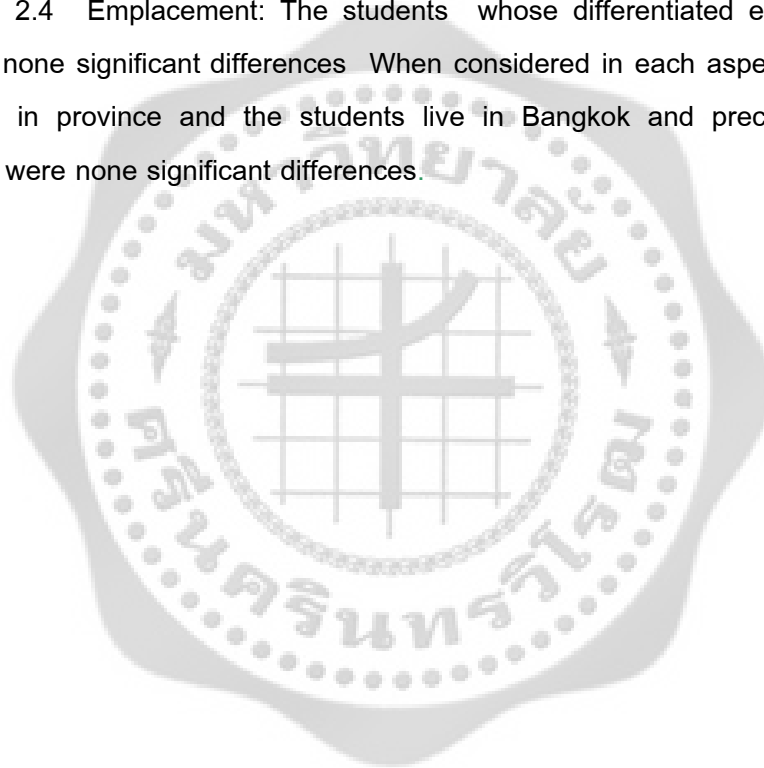
The purpose of this study were: 1) To study the self responsibility of Kasem bundit University students; and 2) To study compared the level of the self responsibility of the students in the variable of sex, class levels, major fields of study, emplacement. The population were 385 undergraduate students who were studying Kasem bundit University in the academic year 2010. The research instrument was the self responsibility of Kasem bundit University students questionnaire. The data were analyzed by percentage, means, standard deviation and One-Way ANOVA and Scheffe' produce.

The results of this research were as the follows:

1. The self responsibility of Kasem bundit University students as a whole and in each aspect were in high level.
2. The comparing of the self responsibility of the students in the variable of sex, class levels, major fields of study, and emplacement were found as follows:
  - 2.1 Sex: The male and the female had the self responsibility as a whole non significant differences When considered in each aspect found that the male and the female had the self responsibility in the orderliness and the family related were significantly at .01 While in the self awareness, the sedulousness, and the health care were none significant differences.
  - 2.2 Class levels: The students whose differentiated class levels as a whole were non significant differences When considered in each aspect found that the students class levels 1 and the students class levels 3 had the self responsibility in the family related were significant differences at .01 While in the self awareness, the sedulousness, the orderliness and the health care were none significant differences .
  - 2.3 Major fields of study: The students whose differentiated major fields of study as a whole and in each significantly at .01 When considered in each aspect, found that the students major of liberal arts had the self responsibility were differences with major of science and technology, major of business administration, major of communication, major of engineering and major of architecture in the self awareness and the sedulousness were

significant differences at .01 the students major of business administration and major of liberal arts had the self responsibility were differences with major of science and technology, major of communication, major of engineering and major of architecture In the orderliness were significant differences at .01 the students major of business administration and major of liberal had the self responsibility were differences with major of communication, major of engineering and major of architecture in the family related were significant differences at .01 the students major of liberal arts had the self responsibility significant differences with major of communication and major of architecture in the health care were significant differences at .01

2.4 Emplacement: The students whose differentiated emplacement as a whole were none significant differences When considered in each aspect found that the students live in province and the students live in Bangkok and precinct had the self responsibility were none significant differences.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบได้ พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาความรับผิดชอบต่อนองของนักศึกษามหาวิทยาลัย
เกษมบัณฑิต ของเกษร ปิยะทัต ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจิตวิทยาการแนะแนว

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ)

ประธาน

.....
(อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.พัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทศพร มณีศรีขำ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ในที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือ สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี และอาจารย์ ดร.พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ กรรมการสอบสารนิพนธ์ รวมทั้งคณาจารย์ในภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัย รวมทั้งบุคคลที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงในสารนิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.วัลลภ สุวรรณดี อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ดร.สุวัฒน์ สุวรรณดี รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร และคณะกรรมการพิจารณาทุนการศึกษาทุกท่านที่ได้พิจารณาสนับสนุนทุนการศึกษาให้ผู้วิจัยได้ศึกษาจนสำเร็จการศึกษา และอาจารย์ เจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยในการทดลองเครื่องมืองานวิจัย รวมทั้งนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณสมาชิกในครอบครัว และเพื่อนๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโททุกท่านที่คอยช่วยเหลือห่วงใย และเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ท้ายสุดนี้ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาคุณ บิฑามารดา ครู อาจารย์ ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย และขอยกคุณความดีนี้ให้กับผู้มีพระคุณ และผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ทุกท่าน

เกษร ปิยะทัต

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	5
สมมุติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ.....	7
ความหมายของความรับผิดชอบ.....	7
ความสำคัญของความรับผิดชอบ.....	11
ประเภทของความรับผิดชอบ.....	12
องค์ประกอบของความรับผิดชอบ.....	13
ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ.....	16
การพัฒนาความรับผิดชอบ.....	17
หลักการฝึกความรับผิดชอบ.....	19
คุณลักษณะด้านการตระหนักรู้แห่งตน (Self Awareness)	20
คุณลักษณะด้านความขยันหมั่นเพียร	20
คุณลักษณะด้านความมีวินัยในตนเอง	21
คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	22
คุณลักษณะด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	23
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษามหาวิทยาลัย.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.....	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	31
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	31
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	32
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	36
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์.....	36
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	58
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	58
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	58
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
อภิปรายผล.....	61
ข้อเสนอแนะ.....	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	73
ภาคผนวก ก.....	74
ภาคผนวก ข.....	81
ภาคผนวก ค.....	84
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	90

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละคณะวิชา.....	32
2 จำนวนและค่าร้อยละของแหล่งข้อมูล จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา.....	39
3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน.....	40
4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านการตระหนักรู้โดยรวมและรายข้อ...	41
5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านความขยันหมั่นเพียรโดยรวมและ รายข้อ.....	42
6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านความมีวินัยในตนเองโดยรวมและ รายข้อ.....	43
7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยรวมและรายข้อ.....	44
8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านการดูแลรักษาสุขภาพโดยรวมและ รายข้อ.....	45
9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามเพศ.....	46
10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา.....	46
11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามคณะที่ศึกษา.....	47
12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามภูมิภาค.....	47
13 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษม บัณฑิตจำแนกตามเพศ.....	48

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษม บัณฑิตจําแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา.....	49
15 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์ใน ครอบครัวจําแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา.....	50
16 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษม บัณฑิตจําแนกตามคณะที่ศึกษา.....	51
17 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา ด้านการตระหนักรู้แห่ง ตนจําแนกตามคณะที่ศึกษา.....	52
18 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา ด้านความขยันหมั่นเพียร จําแนกตามคณะที่ศึกษา.....	53
19 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา ด้านความมีวินัยใน ตนเองจําแนกตามคณะที่ศึกษา.....	54
20 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา ด้านความสัมพันธ์ใน ครอบครัวจําแนกตามคณะที่ศึกษา.....	55
21 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา ด้านการดูแลรักษา สุขภาพจําแนกตามคณะที่ศึกษา.....	56
22 ผลการเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษม บัณฑิตจําแนกตามภูมิภาค.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ความรับผิดชอบต่อ เป็นคุณธรรม ที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เมื่อบุคคลมีความรับผิดชอบต่อ ย่อมแสดงให้เห็นถึง วุฒิภาวะด้านอุปนิสัย และเป็นส่วนประกอบที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งหากทุกคนในสังคมรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ต่างๆ ของตนอย่างดียิ่งแล้ว ก็ย่อมจะทำให้เกิดความสงบสุข ตลอดจนความเจริญงอกงามขึ้นในสังคม การปลูกฝังความรับผิดชอบต่อที่ดีให้กับเยาวชน เป็นการสร้างคุณลักษณะของความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อการเรียนและพัฒนาเป็นพลเมืองดีต่อไป ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นการสร้างรากฐานที่สำคัญที่ทำให้ เยาวชนประสบความสำเร็จ หรือประสบความสำเร็จล้มเหลวในการเรียน หรือการทำงานใดๆ สถาบันการศึกษา เป็นองค์กรหนึ่งของสังคมที่มีภาระหน้าที่ในการอบรมและพัฒนา ด้านตัวบุคคล ช่วยพัฒนาความคิด ความรับผิดชอบต่อ และช่วยพัฒนา ด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนได้ เพื่อให้เกิดความรู้ ทักษะ ประสิทธิภาพ ตลอดจนเจตคติที่ดีโดยการจัดกิจกรรมเพื่อเป็นการปลูกฝัง ส่งเสริมพัฒนา ความรับผิดชอบต่อในด้านต่างๆ ซึ่งความรับผิดชอบต่อมีอยู่หลายด้าน อาทิเช่น ความรับผิดชอบต่อตนเอง ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ความรับผิดชอบต่อบุคคลรอบข้าง ความรับผิดชอบต่อสังคม และความรับผิดชอบต่อประเทศชาติ เป็นต้น ความรับผิดชอบต่อทั้ง 6 ด้านนี้ เป็นคุณลักษณะที่มีความสำคัญและควรปลูกฝังให้กับเยาวชน เป็นอย่างยิ่ง ถ้าเยาวชนมีพฤติกรรมที่ขาดความรับผิดชอบต่อเหล่านี้ จะส่งผลต่อตนเอง และสังคมให้เกิดความเสียหาย ดังนั้นการศึกษา เป็นการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อในแต่ละด้านสามารถที่จะกระทำได้ ถ้าทุกฝ่ายประสานความคิดและให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง นับตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันสังคม ซึ่งสถาบันเหล่านี้ล้วนมีอิทธิพลในการเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อให้แก่เยาวชน เป็นอย่างมาก (พัฒนาวิดี อนุสรณ์เทวินทร์. 2544: 1-2)

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา (2542: 4) กล่าวว่าความรับผิดชอบต่อที่เกิดขึ้นจากร่วมมือร่วมใจกันจะก่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็ง ซึ่งจะทำให้สามารถทำสิ่งที่ยากและมีปริมาณมากให้สำเร็จได้โดยง่ายและรวดเร็ว อีกทั้งยังได้ผลดีกว่าที่ต่างคนต่างทำ ซึ่งสอดคล้องกับ วิจิตร อาวะกุล (2542: 274) ที่ได้กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อที่ร่วมมือกันทำงานจะช่วยส่งเสริมให้ผลงานมีคุณภาพสูง และดีกว่าที่ต่างคนต่างทำ ช่วยสร้างความเข้มแข็งความเหนียวแน่นในด้านความสัมพันธ์สามัคคีให้สูงขึ้น ทำให้มีความรับผิดชอบต่อและความผูกพันต่องานมากขึ้น

ดังที่ ดวงเดือน พันธุนาวิน (2546: 28) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อเป็นลักษณะของพลเมืองดีอย่างหนึ่งนอกจาก ความมีวินัยทางสังคมความเอื้อเฟื้อ และความเกรงใจ เนื่องจากความรับผิดชอบต่อเป็นลักษณะนิสัยและทัศนคติของบุคคล ซึ่งเป็นเครื่องผลักดันให้บุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบ เคารพสิทธิของผู้อื่นทำตามหน้าที่ของตน และมีความซื่อสัตย์สุจริต การเป็นคนมีความ

รับผิดชอบนี้เป็นคุณลักษณะที่จะช่วยให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น สงบสุข นอกจากนี้ความรับผิดชอบต่อตนเองยังเป็นคุณธรรมที่สำคัญในการพัฒนาประเทศอีกด้วย

การเรียนระดับมหาวิทยาลัยเป็นการเรียนที่นักศึกษาจำเป็นต้องมีความเป็นอิสระมาก การที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาอย่างดีต้องอาศัยความตั้งใจ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และการสนใจในการฝึกฝนและศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง (อาภรณ์ จันทร์สว่าง และคณะ. 2543: 8-9) รวมทั้งแสวงหาวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้สูงขึ้น ความรับผิดชอบต่อตนเองจึงมีความสำคัญ และจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีเพราะผู้สอนไม่ได้อยู่ใกล้ชิดเพื่อคอยแนะนำนักศึกษาอย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา โดยทั่วไปนักศึกษามักเคยชินกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาที่ครูเป็นผู้ป้อนความรู้ให้ โดยไม่มีความกระตือรือร้นที่จะขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเอง ขาดความรับผิดชอบต่อตนเอง ความมีระเบียบวินัย จึงควรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม หากไม่สามารถฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองได้แล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในด้านคุณธรรมจริยธรรม ระเบียบวินัย และลักษณะนิสัยใฝ่รู้ (พระไพศาล วิสาโล. 2544: 36) ดังนั้น การให้นักศึกษาได้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อตนเองจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปลูกฝังและให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นอย่างมากโดยเน้นวิธีคิดพิจารณาสิ่งต่างๆ ด้วยปัญญาอย่างรอบคอบ

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เป็นสถาบันการศึกษาเอกชนแห่งหนึ่ง ที่มีปรัชญาทางการศึกษา โดยมุ่งเน้น คุณค่า คุณธรรม คุณประโยชน์ ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง สนับสนุนการวิจัยให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาวิชาชีพของตนให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยยึดมั่นในจริยธรรม คุณธรรมและรักษาผลประโยชน์ของประเทศชาติเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ เพื่อที่จะได้เป็นแนวทางในการสร้างและปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเอง อันเป็นคุณธรรมที่สำคัญยิ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงแก่นักศึกษาและเกิดการพัฒนาก้าวหน้าในระดับชาติอย่างแท้จริงต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และภูมิลำเนา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตครั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาสามารถนำข้อมูลเบื้องต้นที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างและปลูกฝังให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อเสริมสร้างและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีศักยภาพ มีคุณภาพต่อไปในสังคม

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จาก 7 คณะวิชา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 5,013 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จาก โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ของ สิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2537: 105-106) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 385 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1. เพศ แบ่งเป็น

1.1 เพศชาย

1.2 เพศหญิง

2. ระดับชั้นปีที่

2.1 ปีที่ 1

2.2 ปีที่ 2

2.3 ปีที่ 3

2.4 ปีที่ 4

3. คณะวิชาที่ศึกษา ได้แก่

3.1 คณะบริหารธุรกิจ

3.2 คณะนิติศาสตร์

3.3 คณะนิเทศศาสตร์

3.4 คณะวิศวกรรมศาสตร์

- 3.5 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
- 3.6 คณะศิลปศาสตร์
- 3.7 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- 4. ภูมิภาคต่าง ๆ ได้แก่
  - 4.1 กรุงเทพมหานคร
  - 4.2 ต่างจังหวัด

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่องานของตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตมี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลสุขภาพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความรับผิดชอบต่องานของตนเองของนักศึกษา หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมที่ประพฤติปฏิบัติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตใน 5 ด้าน คือ

1.1 ด้านการตระหนักรู้แห่งตน หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึง ความสามารถในการรับรู้ภาวะของตนเอง ทั้งด้านสภาวะจิตใจ และด้านพฤติกรรม ได้แก่ การยอมรับในการกระทำของตนเอง การรู้เท่าทันตนเองด้านอารมณ์ ความคิด ความรู้สึก รวมทั้ง การสามารถประเมินตนเองได้ และการปรับปรุงแก้ไข

1.2 ด้านความขยันหมั่นเพียร หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึง การให้ความสนใจทางด้านการศึกษาและการทำงาน ได้แก่ ความมุ่งมั่นตั้งใจ ความเอาใจใส่ในการศึกษาและการทำงาน ความพากเพียรมานะบากบั่น ความอดุสาหะ รอบคอบ ความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

1.3 ด้านความมีวินัยในตนเอง หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึง การปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ การแสดงกิริยามารยาท การทำงานตามหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น การรักษาคำมั่นสัญญา การตรงต่อเวลา การเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

1.4 ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึง ความมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลในครอบครัว ได้แก่ บิดามารดา หรือผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษา ได้แก่ การร่วมกันทำกิจกรรม การช่วยเหลืองานทางบ้าน การให้ความไว้วางใจ การให้ความเคารพ การให้กำลังใจตนเองและบุคคลในครอบครัวในเรื่องการดำเนินชีวิต

1.5 ด้านการดูแลสุขภาพ หมายถึง คุณลักษณะหรือพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงถึง การดูแลสุขภาพที่มีต่อตนเอง ได้แก่ การออกกำลังกายให้สุขภาพร่างกาย

สมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ การนอนหลับพักผ่อน การตรวจเช็คสุขภาพร่างกาย การบริโภคอาหารที่สะอาดและมีประโยชน์ การรักษาความสะอาดเสื้อผ้า เครื่องใช้ และที่อยู่อาศัย

2. นักศึกษามหาวิทยาลัย หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553

3. คณะที่ศึกษา หมายถึง คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

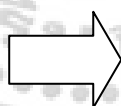
4. ภูมิลำเนา หมายถึง สถานที่อยู่อาศัยหรือที่พักเดิมของนักศึกษา ก่อนเข้ามาศึกษาในระดับปริญญาตรีของ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ กรุงเทพฯ และปริมณฑล และต่างจังหวัด

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

1. เพศ
2. ระดับชั้นปี
3. คณะที่ศึกษา
4. ภูมิลำเนา

ความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัย

- ด้านการตระหนักรู้แห่งตน
- ด้านความขยันหมั่นเพียร
- ด้านความมีวินัยในตนเอง
- ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว
- ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาเกษมบัณฑิตพิเศษชายและพิเศษหญิง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. นักศึกษาเกษมบัณฑิตที่ศึกษาระดับชั้นปีต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. นักศึกษาเกษมบัณฑิตที่ศึกษาคณะวิชาต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. นักศึกษาเกษมบัณฑิตที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรวบรวมข้อมูลสรุปเป็นสาระสำคัญโดยลำดับเนื้อหาการนำเสนอ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง
  - 1.1 ความหมายและลักษณะของความรับผิดชอบ
  - 1.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ
  - 1.3 ประเภทของความรับผิดชอบ
  - 1.4 องค์ประกอบของความรับผิดชอบ
  - 1.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ
  - 1.6 ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ
  - 1.7 การพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง
  - 1.8 หลักการฝึกความรับผิดชอบต่อตนเอง
  - 1.9 คุณลักษณะด้านการตระหนักรู้แห่งตน
  - 1.10 คุณลักษณะด้านการความขยันหมั่นเพียร
  - 1.11 คุณลักษณะด้านความมีวินัยในตนเอง
  - 1.12 คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว
  - 1.13 คุณลักษณะด้านการดูแลรักษาสุขภาพ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษามหาวิทยาลัย
  - 2.1 ลักษณะของนักศึกษา
  - 2.2 ประเภทของนักศึกษา
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อตนเอง

1.1 ความหมายและลักษณะของความรับผิดชอบ

ความหมายของความรับผิดชอบมีผู้ให้ไว้แตกต่างกัน สรุปได้ดังนี้

สุพัตรา สุภาพ (2540: 8) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบว่า คือหน้าที่ที่บุคคลต้องกระทำ ต้องปฏิบัติไม่คำนึงถึงสิทธิเพียงอย่างเดียว เช่นเป็นนักเรียนมีสิทธิที่จะมาเรียนหนังสือ ความรับผิดชอบของการเป็นนักเรียนคือ ต้องมาเรียนหนังสือสม่ำเสมอ ความรับผิดชอบจึงเป็นการกระทำตามสถานภาพของบุคคล

สาโรช บัวศรี (2522: อ้างอิงจาก กรมวิชาการ. 2548: 6) ได้อธิบายถึงพฤติกรรมความรับผิดชอบว่า ได้แก่ การเอาใจใส่ต่อสิ่งที่ทำหรืองานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อที่ผลงานนั้นๆ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว เคารพต่อระเบียบ กฎเกณฑ์และมีวินัยในตนเอง มีอารมณ์หนักแน่น เมื่อเผชิญกับอุปสรรค รู้จักหน้าที่ และการทำหน้าที่เป็นอย่างดี มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและสังคม มีความตรงต่อเวลา และยอมรับผลของการกระทำของตน

จินตนา ธนวิบูลย์ชัย (2540: 96) กล่าวว่า ความรับผิดชอบหมายถึง ความสนใจ ความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะทำงานด้วยความรู้สึกผูกพันมีความพากเพียรและละเอียดรอบคอบโดยแสดงออกในรูปแบบของการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจนเป็นผลสำเร็จด้วยความเต็มใจปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังเอาใจใส่ขยันหมั่นเพียร อดทนต่ออุปสรรคมีการติดตามผลงานที่ได้ทำไปแล้วเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

ปรีชา ชัยนิยม (2542: 5) ให้ความหมายของความรับผิดชอบคือ ความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความผูกพันความพากเพียรและความละเอียดรอบคอบเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ยอมรับผลของการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเต็มใจ ทั้งพยายามที่จะปรับปรุงหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ความสำนึกในหน้าที่ทั้งต่อตนเองและสังคม

ยินดี ศรีศักดิ์หิรัญ (2542: 40) ให้ความหมายความรับผิดชอบว่า หมายถึงการแสดงออกของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่การงานหน้าที่ทางสังคมหน้าที่อันพึงปฏิบัติต่อตนเองและส่วนรวมด้วยความผูกพัน มุ่งมั่นตั้งใจพากเพียร อดทนต่ออุปสรรค มีความซื่อสัตย์ เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ และมีวินัยในตนเอง ยอมรับผลแห่งการกระทำของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

ศศิวิมล เนื่องนิตย์ (2543: 39) ให้ความหมายความรับผิดชอบว่า หมายถึงคุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกด้วยการปฏิบัติหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ไม่หลีกเลี่ยง มีความพากเพียรเพื่อสู่เป้าหมาย มีความละเอียดรอบคอบ ตรงเวลาและพยายามปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ยอมรับผลการกระทำของตนเองด้วยความเต็มใจทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสีย

จันทรา พวงยอด (2543: 3) ให้ความหมายความรับผิดชอบว่า หมายถึงพฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนที่แสดงออกถึงความมุ่งมั่นตั้งใจปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน การปฏิบัติตนในการเรียน และการยอมรับผลการกระทำของตน

สมจิต ห่อทอง (2543: 13) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อการเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในการเรียน และการทำงาน โดยพยายามทำหน้าที่ต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ศรินทร์ วรรณกิจ (2545: 13) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบว่า หมายถึง การที่บุคคลปฏิบัติงานต่างๆ ด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ ระมัดระวังที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่

ทำลงไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จด้วยดี และยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียอีกทั้งยังไม่ปิดภาระหน้าที่ของตนเองให้แก่ผู้อื่น

กลาสเซอร์ (วัชรีย์ ทรัพย์มี.2547: 247; Glasser. ม.ป.ป.)ให้ความหมายความรับผิดชอบว่าหมายถึง ความสามารถตอบสนองความต้องการของตนเองโดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น คนที่มีความรับผิดชอบจะทราบว่าตนเองต้องการอะไรจากชีวิต มีการวางแผนและลงมือกระทำเพื่อบรรลุเป้าหมายของตน

สารทเทอร์ (Sartre. 2003: 12) ให้ความหมายความรับผิดชอบว่าหมายถึง เสรีภาพที่จะเลือกดำเนินชีวิตและตัดสินใจเองของมนุษย์ทุกขณะโดยไม่ปล่อยให้ชีวิตของตนเองขึ้นอยู่กับผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบแสดงออกในรูป การตัดสินใจหรือการเลือกกระทำของตนในปัจจุบัน ดังนั้นชีวิตมนุษย์ที่แท้จริงจึงเต็มไปด้วยความรับผิดชอบตลอดเวลา

แคนฟิลด์ (Canfield. 1995: 4) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบในรูปแบบของ คำสำคัญ 4 คำด้วยกัน ได้แก่ การตระหนักในตนเอง (Self-awareness) การยอมรับตนเอง (Self-acceptance) การมีวินัยในตนเอง (Self-discipline) และการมีวิถีชีวิตของตนเอง (Self-direction) ในทัศนะของ แคนฟิลด์ ความหมายของความรับผิดชอบที่ถูกต้องคือการตระหนักว่าตนเองนั้นเป็นแหล่งที่มาของประสบการณ์ที่ตนได้รับและบุคคลที่มีความรับผิดชอบคือ บุคคลที่สามารถควบคุมความคิด อารมณ์และการกระทำของตนได้ดี

โคเวย์ (Covey. 2004: 74-77) กล่าวว่าความรับผิดชอบ คือ ความสามารถที่จะกำหนดทิศทางชีวิตตนเองความรับผิดชอบเกิดจากความตระหนักว่าตนเองมีเสรีภาพที่จะเลือกตอบสนองและอำนาจในการเลือกนั้นอยู่ภายในตนเอง

จันทร์หา พวงยอด (2543: 9) ได้แบ่งความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาออกเป็น 4 ด้านและในแต่ละด้านมีลักษณะ ดังนี้

1. ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนจนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ด้วยความขยันหมั่นเพียร อดทน เข้าห้องเรียนและส่งงานที่ได้รับมอบหมายตรงตามเวลาที่นัดหมาย เมื่อมีปัญหาหรือไม่เข้าใจในบทเรียนก็พยายามศึกษาค้นคว้าซักถามอาจารย์ให้เข้าใจ เมื่อทำแบบฝึกหัดก็ยอมรับว่าทำผิดแล้วพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องด้วยตนเองอยู่เสมอ มีผลการเรียนผ่านทุกวิชาในทุกภาคเรียน

2. ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของสถานศึกษา รักษาผลประโยชน์ เกียรติยศชื่อเสียงของสถานศึกษา ช่วยกันรักษาความสะอาดของสถานศึกษา ไม่ขีดเขียนผนังห้องเรียน ห้องน้ำ ห้องส้วม แต่งเครื่องแบบนักเรียนเรียบร้อย ไม่ทะเลาะวิวาทกับโรงเรียนอื่น คอยตักเตือนเพื่อนนักเรียนที่จะหลงผิดอันทำให้โรงเรียนเสียชื่อเสียงและเมื่อโรงเรียนต้องการความร่วมมือหรือความช่วยเหลือก็เต็มใจให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนตามความสนใจและความสามารถของตน เพื่อสร้างชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน เป็นนักกีฬา นักแต่งคำขวัญเรียงความ

3. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนตั้งใจช่วยเหลืองานต่างๆ ภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระซึ่งกันและกันตามความสามารถของตน และรู้จักแสดงความคิดเห็น และปฏิบัติตนเพื่อความสุขและชื่อเสียงของครอบครัว ช่วยแก้ปัญหาการที่สมาชิกในครอบครัวไม่เข้าใจกัน เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษาและให้พ่อแม่รับทราบแก้ปัญหาของตนเองทุกเรื่อง ช่วยครอบครัวประหยัดไฟฟ้า น้ำ อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ภายในบ้านและอื่นๆ

4. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคม บำเพ็ญประโยชน์ และสร้างสรรค์ความเจริญให้ชุมชนและสังคมอย่างเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่จะเป็นภัยต่อสังคม ให้ความรู้ความสนุกเพลิดเพลินแก่ประชาชนตามความสามารถของตนช่วยคิดและแก้ปัญหาต่างๆ ของสังคม เช่น ความสกปรก การรักษาสาธารณสุขสมบัติ การเสียภาษี การรับบริการจากสถานบริการต่างๆ

จันทรา พวงยอด (2543: 9) กล่าวถึงลักษณะของการรู้จักรับผิดชอบ ไว้ ดังนี้
การรู้จักรับผิดชอบต่อตนเอง ได้แก่

1. ตรงต่อเวลา ได้แก่ การตรงต่อเวลาที่กำหนดนัดหมายไว้ เช่น การไปโรงเรียน การทำงาน การประชุม การนัดพบ เป็นต้น

2. รู้จักหน้าที่ของตน ได้แก่ การรู้จักสภาพของคนที่กำลังเป็นอยู่ ตนมีหน้าที่ทำอะไรที่สิ่งนั้นให้สมบูรณ์ ด้วยความขยันหมั่นเพียร เพิ่มความสามารถ

3. รู้จักคุ้มครองตนเอง ได้แก่ การรู้จักวิธีรักษาตน ป้องกันตนเองให้พ้นจากอันตรายต่างๆ

4. รู้จักควบคุมความประพฤติตน ได้แก่ การที่ตนมีความสามารถควบคุมจิตใจของตนไม่ให้หลงใหลในอบายมุข ไม่ตกเป็นทาสของกิเลส ประพฤติตนให้อยู่ในศีลธรรม

5. รู้จักรักษาสุขภาพอนามัย ได้แก่ การรักษาร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ สามารถต้านโรคภัยไข้เจ็บได้ดี เพื่อจะได้ใช้ความสามารถทำหน้าที่การทำงานให้ได้ผลสมบูรณ์ เช่น ต้องรู้จักระมัดระวังเกี่ยวกับเสื้อผ้า อาหาร ที่อยู่อาศัยให้สะอาด เป็นต้น

นพดล ภาชนะวิเชียร (2540: 70-71) กล่าวถึงลักษณะพฤติกรรมหลักที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อประกอบด้วยพฤติกรรมหลัก 5 ประการ คือ

1. ตระหนักถึงความสำคัญของหน้าที่ ประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆ คือ

1.1 รับผิดชอบต่อสิ่งที่กระทำ

1.2 ยอมรับว่าหน้าที่เป็นสิ่งที่ตนต้องทำ

1.3 รู้สึกชอบต่อการกระทำหน้าที่

1.4 รู้สึกว่าหน้าที่ของตนเป็นสิ่งที่สำคัญ

2. ทำหน้าที่ด้วยความเต็มใจโดยไม่ต้องมีการบังคับ มีพฤติกรรม ดังนี้

2.1 สมัคใจทำหน้าที่

2.2 ควบคุมตนเองได้

3. ทำหน้าที่ด้วยความตั้งใจเอาใจใส่ พฤติกรรมนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ

- 3.1 วางแผนในการทำหน้าที่ของตน
- 3.2 มีระเบียบวินัย
- 3.3 มีความซื่อสัตย์
- 3.4 มีความละเอียดรอบคอบ
- 3.5 มีสติ
4. ทำหน้าที่อย่างต่อเนื่องจนงานเสร็จ พฤติกรรมนี้มีพฤติกรรมเสริม คือ
  - 4.1 มีความอดทน
  - 4.2 มีความเพียร
  - 4.3 มีการเตรียมการและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น
  - 4.4 มีมนุษยสัมพันธ์
  - 4.5 รักษาสุขภาพให้แข็งแรง
5. ยอมรับผลการกระทำของตน ประกอบด้วยพฤติกรรม ดังนี้
  - 5.1 ติดตามผลการกระทำของตน
  - 5.2 มีเหตุผล
  - 5.3 ปรับปรุงการกระทำของตน
  - 5.4

จากความหมายและลักษณะของความรับผิดชอบที่ได้รับรวบรวมดังกล่าวทั้งหมดสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะของบุคคลที่แสดงออกในการปฏิบัติหน้าที่ การงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความมุ่งมั่นตั้งใจ ขยันหมั่นเพียร มีความละเอียดรอบคอบ มีการวางแผนงาน ตรงต่อเวลา อดทนต่ออุปสรรค มีความซื่อสัตย์ เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์ มีวินัยในตนเอง เพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียและพร้อมที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งต่อตนเองและสังคม

1.2 ความสำคัญของความรับผิดชอบ

คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและดูแลเด็กวัยรุ่น (2535: 3) กล่าวถึง ความคาดหวังของสังคมไทยเกี่ยวกับลักษณะของสังคมไทยและเด็กวัยรุ่นที่พึงประสงค์โดยให้ความสำคัญของความรับผิดชอบไว้ว่า การที่จะฝึกอบรมเด็กให้มีทักษะในการดำรงชีวิต มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีเจตคติที่จะใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องและตลอดชีวิต มีเจตคติที่ดีต่อครอบครัว สังคม และการดำเนินชีวิต เพื่อให้เป็นพลเมืองไทยที่รับผิดชอบมีคุณภาพ และรู้จักอยู่ร่วมกันโดยสันติ

เขาวนาท สุนทร (2546: 26) ได้สรุปหลักการและทฤษฎีการปลูกฝังสร้างจริยธรรม ว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งสำคัญเพราะ

1. ทำให้เป็นคนมีความตั้งใจจริง รักหน้าที่การงาน ทั้งเป็นของส่วนตัวและส่วนรวม
2. เป็นการสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและหมู่คณะ ตลอดถึงประเทศชาติ

3. เป็นคุณสมบัติอันสำคัญของคนในชาติที่เจริญแล้ว
4. เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมระบอบประชาธิปไตย
5. เป็นการเสริมสร้างของคุณลักษณะของความเป็นผู้นำที่ดีทำให้สังคมและ

ประเทศชาติมีความเป็นระเบียบเรียบร้อย

จันทรา พวงยอด (2543: 15) กล่าวว่าความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะของคนไทยอย่างหนึ่งที่ต้องปลูกฝังให้กับคนไทย นอกจากความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยัน ประหยัด เสียสละ ฯลฯ การปลูกฝังให้คนไทยมีสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อสังคม และประเทศชาติก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะความรับผิดชอบเป็นลักษณะของความเป็นพลเมืองที่ดี เป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้สังคมเป็นระเบียบและสงบสุข

1.3 ประเภทของความรับผิดชอบ

ไชยรัตน์ ปราณี (2541: 54-55) ได้แบ่งประเภทของความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การรับรู้บทบาทฐานะของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม จะต้องดำรงตนให้อยู่ในฐานะที่สามารถช่วยตัวเองได้ รู้จักว่าอะไรผิดอะไรถูกยอมรับผลการกระทำของตนเอง ทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย เพราะฉะนั้นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในตนเองย่อมไตร่ตรองดูให้รอบคอบก่อนว่า สิ่งของตนกระทำลงไปนั้นจะมีผลเสียหรือไม่และจะเลือกปฏิบัติแต่สิ่งที่ทำให้เกิดผลดีแต่เพียงเท่านั้น

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็ก ๆ จนถึงสังคมขนาดใหญ่ ความรับผิดชอบต่อสังคม บุคคลทุกคนจะต้องดำรงอยู่ในสังคมเริ่มตั้งแต่สังคมที่เล็กสุดคือครอบครัว จนถึงสังคมระดับใหญ่ คือประเทศชาติ การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งย่อมมีผลกระทบต่อสังคมไม่มากก็น้อย บุคคลทุกคนจึงต้องมีภาระหน้าที่ที่จะต้องเกี่ยวข้อง กับ สวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ บุคคลมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะปฏิบัติต่อสังคม ดังต่อไปนี้

2.1 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่พลเมือง ได้แก่

- 2.1.1 ปฏิบัติตามระเบียบของสังคม
- 2.1.2 รักษาทรัพย์สินสมบัติของสังคม
- 2.1.3 ช่วยเหลือผู้อื่น
- 2.1.4 มีความร่วมมือกับผู้อื่น

2.2 ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่

- 2.2.1 เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง
- 2.2.2 ช่วยเหลืองานบ้าน

- 2.2.3 รักษาชื่อเสียงของครอบครัว
- 2.3 ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครู อาจารย์ ได้แก่
  - 2.3.1 ตั้งใจเล่าเรียน
  - 2.3.2 เชื่อฟังครู อาจารย์
  - 2.3.3 ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน
  - 2.3.4 รักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน
- 2.4 ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ได้แก่
  - 2.4.1 ช่วยตักเตือนแนะนำเมื่อเพื่อนทำผิด
  - 2.4.2 ช่วยเหลือเพื่อนอย่างเหมาะสม
  - 2.4.3 ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด
  - 2.4.4 ไม่ทะเลาะกันไม่เอาเปรียบ
  - 2.4.5 เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

1.4 องค์ประกอบของความรับผิดชอบ

องค์ประกอบของความรับผิดชอบหรือลักษณะที่เป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบมี นักวิจัยทางการศึกษาและจิตวิทยา ได้ทำการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องอยู่หลายด้าน วัลลภา ถนอมศิริ (2539: 17-20) ได้รวบรวมและสรุปออกมา 4 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. วิธีการจัดการศึกษาอบรมที่มีผลต่อความรับผิดชอบสูง ได้แก่ การให้ความเอาใจใส่ การเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมให้มีวินัยโดยการใช้เหตุผล การจัดการเรียน การสอนโดย การใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ตรงกันข้ามการฝึกอบรมด้วยการให้รางวัลและใช้อำนาจมากเกินไป จะส่งผลให้ความรับผิดชอบของเด็กต่ำ

2. ผลที่ได้จากการศึกษาอบรมเป็นอีกลักษณะหนึ่งขององค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อ ความรับผิดชอบของนักเรียน ลักษณะดังกล่าวประกอบด้วย ลักษณะนิสัยการเรียน การได้รับ ทุนการศึกษา เจตคติต่ออาชีพ และความมีน้ำใจของครู

3. ลักษณะทางสังคม-เศรษฐกิจ ซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ สภาพเศรษฐกิจของ ครอบครัว สมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่การงาน

4. ลักษณะทางสังคม-จิตวิทยา เป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก ลักษณะต่างๆที่ เกี่ยวข้องกันทางด้านนี้ คือ ลำดับการเกิด ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมีระเบียบวินัย ความซื่อสัตย์ การปรับตัว ความคิดสร้างสรรค์ ความวิตกกังวล เป็นต้น

1.5 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบ

แนวคิดและทฤษฎีความรับผิดชอบโดยตรงยังไม่มีผู้ใดกล่าวถึงมีเพียงแต่ทฤษฎีที่ เกี่ยวข้องและพาดพิงถึงพอที่จะนำไปใช้ได้ คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของพิวาเจต์ และ

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ดังที่ สุรางค์ ไคว์ตระกูล (2550: 66-70) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีทั้ง 2 ไว้พอสรุปได้ ดังนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของพือาเจต์ พือาเจต์ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1. เฮเทอโรนโนมัส(Heteronomous)เป็นขั้นที่ผู้กระทำรับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานทางจริยธรรมมาจากผู้มีอำนาจเหนือตนและถือว่ากฎเกณฑ์เป็นสิ่งที่จะต้องปฏิบัติตามเปลี่ยนแปลงไม่ได้ลักษณะของการพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นเฮเทอโรนโนมัส เด็กที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้เป็นเด็กเล็กที่มีอายุระหว่าง 5-8 ขวบ รับกฎเกณฑ์และมาตรฐานทางจริยธรรมจากบิดา มารดา ครูและเด็กโต เด็กวัยนี้จะมีความเชื่อติดต่องต่อไปนี้

1.1 พฤติกรรมใดจะถูกตองหรือ ดี ก็ต่อเมื่อผู้แสดงพฤติกรรมได้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์

1.2 กฎเกณฑ์มีไว้สำหรับปฏิบัติอย่างเคร่งครัดและแก้ไขไม่ได้

1.3 ทุกคนมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์โดยเด็ดขาด ถ้าใครทำตามกฎเกณฑ์เป็น คนดี และคนที่ไม่ทำตามกฎเกณฑ์เป็น คนไม่ดี

1.4 การใช้จรรยาวิพากษ์หรือการประเมินตัดสินว่า ใคร ผิด ถูก ไม่คำนึงถึงความต้องการแรงจูงใจหรือเจตนาของผู้กระทำ

ขั้นที่ 2. ออโทโนมัส(Autonomous)เป็นขั้นที่ผู้กระทำเชื่อว่ากฎเกณฑ์คือข้อตกลงระหว่าง บุคคล กฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้คือ ความร่วมมือแลการนับถือซึ่งกันและกันเป็นเรื่องสำคัญและคิดถึงแรงจูงใจของผู้กระทำ ลักษณะของพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นออโทโนมัส เด็กที่มีพัฒนาการทางจริยธรรมขั้นนี้จะเป็นเด็กที่มีอายุ 9 ขวบขึ้นไป เด็กวัยนี้จะมีความเชื่อดังต่อไปนี้

2.1 กฎเกณฑ์คือข้อตกลงระหว่างบุคคลและกฎเกณฑ์อาจจะเปลี่ยนแปลงได้ ถ้าหากบุคคลที่ใช้กฎเกณฑ์นั้นตกลงกันว่าจะเปลี่ยน

2.2 กฎเกณฑ์จะมีความหมายหรือมีประโยชน์ก็ต่อเมื่อ บุคคลที่จะต้องปฏิบัติตามยอมรับกฎเกณฑ์นั้น

2.3 การร่วมมือและการนับถือซึ่งกันและกันเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาการทางจริยธรรม

2.4 การใช้จรรยาวิพากษ์หรือประเมินตัดสินว่า ใคร ผิด ถูก คำนึงถึงความต้องการแรงจูงใจหรือเจตนาของผู้กระทำ

2. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก โคลเบอร์กได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับแบ่งเป็น 3 ขั้น ระดับและขั้นต่างๆของพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์กมีดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์สังคม (Pre-conventional Level) ในระดับนี้เด็กจะรับกฎเกณฑ์และข้อกำหนดของพฤติกรรมที่ ดี ไม่ดี จากผู้มีอำนาจเหนือตน เช่น บิดามารดา ครู หรือเด็กโต และมักจะคิดถึงผลตามที่จะนำรางวัลหรือการลงโทษมาให้ ซึ่งโคลเบอร์กได้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การลงโทษ และการเชื้อฟัง ถ้าเด็กถูกทำโทษจะคิดว่าตนผิด จะเสียมไม่ทำอีก แต่ถ้าได้รับคำชมหรือรางวัลก็คิดว่าตนทำถูก และจะทำอีกเพื่อหวังรางวัล

ขั้นที่ 2 กฎเกณฑ์เป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของตน เด็กจะทำตามกฎข้อบังคับเพื่อหวังของตอบแทนหรือรางวัล

ระดับที่ 2 ระดับจริยธรรมตามกฎเกณฑ์สังคม (Conventional Level) ในระดับนี้ผู้ทำถือว่าการประพฤติตนตามความคาดหวังของผู้ปกครองกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก เป็นสิ่งที่ควรจะทำไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นแก่ตน ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ชั้น คือ

ขั้นที่ 1 ความคาดหวังและการยอมรับในสังคมสำหรับเด็กดี เป็นพฤติกรรมที่ทำให้ผู้อื่นชอบและยอมรับ

ขั้นที่ 2 กฎและระเบียบ คนดี หรือคนที่มีพฤติกรรมถูกต้องคือคนที่ปฏิบัติตามระเบียบบังคับหรือกฎหมาย

ระดับที่ 3 ระดับจริยธรรมตามหลักการด้วยวิจาร์ณญาณ หรือระดับเหนือกฎเกณฑ์สังคม(Pastconventional Level) ระดับนี้มีการตีความหมายด้วยวิจาร์ณญาณก่อนการตัดสินใจถูกหรือผิดหรือไม่ควร ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ชั้นคือ

ขั้นที่ 1 สัญญาและสังคม ขั้นนี้เน้นคนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับว่าเป็นสิ่งถูกสมควรปฏิบัติตาม แต่ก็มีทางเลือกได้โดยคำนึงถึงประโยชน์และสถานการณ์แวดล้อมในขณะนั้น

ขั้นที่ 2 หลักการและคุณธรรมสากล เป็นหลักเพื่อมนุษยธรรมเพื่อความเสมอภาคและยุติธรรม สิ่งถูกและผิดขึ้นอยู่กับมโนธรรมที่บุคคลยึดถือ

3. ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (Tree Moral Theory)

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531: 12-14) กล่าวว่า ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมแสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและเก่งว่าพฤติกรรมเหล่านี้มีสาเหตุทางจิตใจอะไรบ้าง ทฤษฎีนี้สร้างจากการสรุปผลการวิจัยในเรื่องดังกล่าวของเยาวชนและประชาชนไทยอายุ 6-60 ปีจำนวนรวมหลายพันคน ซึ่งเป็นผลการวิจัยในประเทศไทยในช่วง 25 ปีนี้

ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมนี้มีส่วน 3 ส่วนคือ ส่วนที่เป็นดอกและผลของต้นไม้ ส่วนลำต้นและส่วนที่เป็นรากแก้ว ในส่วนแรกคือดอกและผลบนต้น แสดงถึงพฤติกรรมการทำงานดี ละเว้นชั่วและพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็งเพื่อส่วนรวม ส่วนแรกนี้เป็นพฤติกรรมประเภทต่างๆที่รวมเข้าเป็นพฤติกรรมของพลเมืองดี พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และพฤติกรรมการทำงานอย่างขยันขันแข็ง ผลออกมาเป็นพฤติกรรมต่างๆนำปรารภานี้ มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้นของต้นไม้ อันประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) มุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่ออำนาจในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ (5) ทศนคติ คุณธรรม และค่านิยม (ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือสถานการณ์นั้นๆ) ถ้าต้องการที่จะเข้าใจ อธิบาย ทำนาย และพัฒนาพฤติกรรมชนิดใดจะต้องใช้จิตลักษณะบางด้านหรือทั้ง 5 ด้านนี้ประกอบกัน จึงจะได้ผลดีที่สุด ส่วนที่สามของต้นไม้จริยธรรมคือรากแก้ว ซึ่งเป็นจิตลักษณะกลุ่มที่สองมี 3 ด้านคือ (1) สติปัญญา (2) ประสบการณ์ทางสังคม (3) สุขภาพจิต จิตลักษณะ

ทั้งสามนี้อาจใช้เป็นสาเหตุของการพัฒนาจิตลักษณะ 5 ประการ ที่ลำดับของต้นไม้ก็ได้ กล่าวคือ บุคคลจะต้องมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ด้านในปริมาณที่สูงเหมาะสมกับอายุจึงเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะพัฒนาจิตลักษณะทั้ง 5 ประการที่ลำดับของต้นไม้ โดยที่จิตลักษณะทั้ง 5 นี้จะพัฒนาไปเองโดยอัตโนมัติถ้าบุคคลมีความพร้อมทางจิตใจ 3 ด้าน ดังกล่าวและอยู่ในสภาพแวดล้อมทางบ้าน ทางโรงเรียน และทางสังคมที่เหมาะสม นอกจากนี้บุคคลยังมีความพร้อมที่จะรับการพัฒนาลักษณะบางประการใน 5 ด้านนี้ โดยวิธีการอื่นๆด้วย ฉะนั้นจิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการ จึงเป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและคนเก่งนั่นเอง นอกจากนี้จิตลักษณะพื้นฐาน 3 ประการที่รากแก้วนี้อาจเป็นสาเหตุร่วมกับจิตลักษณะ 5 ประการที่ลำดับ เพื่อใช้อธิบาย และพัฒนา พฤติกรรมของคนดีและคนเก่งด้วย ดังกล่าวมาแล้ว

1.6 ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ

มีผู้กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบไว้หลายท่าน สรุปได้ดังนี้

อมรรวรณ์ แก้วผ่อง (2542: 71) กล่าวถึงคุณลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบ ต่อตนเอง สรุปได้ดังนี้คือ

1. เอาใจใส่การทำงานและการเรียน
2. มีความเพียรพยายาม
3. ใช้ความสามารถของตนเต็มที่
4. กล้าเผชิญความจริงและยอมรับผลการกระทำของตน
5. รู้จักหน้าที่และการกระทำหน้าที่อย่างดี
6. รักษาสิทธิและหน้าที่ของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิและหน้าที่ของผู้อื่น
7. ตรงต่อเวลา
8. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์
9. ปรับปรุงงานในหน้าที่ ที่มีต่อตนเอง และที่มีต่อสังคมให้ดียิ่งขึ้น
10. ดูแลสุขภาพอนามัยของตน และรู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นได้

เกษม สุวรรณสัมฤทธิ์ (2548: 16) ได้สรุปลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง และต่ำ ดังนี้คือ

ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง

1. มีความตระหนักในตนเอง รู้ว่าตนเองต้องการอะไรจึงได้กระทำการสิ่งต่างๆไปอย่างมีความหมาย
2. มีการวางแผน และลงมือกระทำตามแผนที่วางไว้ด้วยความมุ่งมั่น และด้วยความพากเพียร
3. รู้จักตัดสินใจเลือกความคิดและการกระทำต่างๆที่ก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองโดยไม่ปล่อยให้ชีวิตของตนขึ้นอยู่กับผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม

4. ยอมรับตนเองทั้งข้อดี ข้อเสีย และข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น โดยมีความกล้าในการเผชิญ ปัญหา และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตนเองอยู่เสมอ

5. มีความรู้ตัวและมีสติ ตื่นตัวต่อภาระหน้าที่อยู่เสมอ สามารถควบคุมความคิด อารมณ์และการกระทำของตนเองได้ดี

6. มีความสามารถในการใช้เวลาของตนเองได้อย่างมีคุณค่าและไม่ผัดวันประกันพรุ่ง

7. มีวินัยในตนเอง สามารถกำกับตนเองได้อย่างดีเยี่ยม

ลักษณะของบุคคลที่มีความรับผิดชอบต่ำ

1. ขาดเป้าหมายในการดำเนินชีวิต

2. ขาดการวางแผน หรือวางแผนไว้แต่ไม่ได้ลงมือกระทำตามแผนที่วางไว้

3. ขาดความเพียรพยายามไม่มีความมุ่งมั่นในการกระทำของตนเองเพื่อให้ได้สิ่งที่ตน

ต้องการ

4. ขาดความกล้าในการตัดสินใจ หรือมีความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเองต่ำ

5. ขาดความเอาใจใส่ในภาระหน้าที่ของตน มีความเฉื่อยชาและไม่มีวินัยในตนเอง

6. ชอบปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ ชอบโทษผู้อื่นหรือสิ่งแวดล้อม และไม่

สนใจที่จะปรับปรุงแก้ไขตนเองให้ดีขึ้น

7. ปล่อยตนเองให้ตกเป็นทาสของความคิด อารมณ์และนิสัยความเคยชินที่ไม่

ถูกต้องขาดสติในการดำเนินชีวิต

8. ไม่เห็นคุณค่าของเวลาปล่อยให้ผ่านไปโดยไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ในทาง

สร้างสรรค์

1.7 การพัฒนาความรับผิดชอบต่อตนเอง

ความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นสิ่งเกิดจากการฝึกฝนอบรมตั้งแต่วัยเด็กและจะพัฒนาไปเรื่อยๆ จนถึงวัยรุ่น ผู้ใหญ่จึงต้องเข้าใจธรรมชาติของเด็ก คอยแนะนำและส่งเสริมให้เด็กทำในสิ่งที่ถูกที่ควร ให้เด็กรู้จักแก้ปัญหาและค่อยๆ ปลูกฝังความรับผิดชอบต่อตนเองให้แก่เขา เพราะนอกเหนือจากจะมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองตามธรรมชาติอันเกิดขึ้นได้เองแล้ว เด็กยังเรียนรู้วินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองจากวัฒนธรรมโดยอาศัยการสั่งสอนฝึกปรือจากบุคคลแวดล้อม ซึ่งเป็นกฎธรรมชาติของการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งทิสนา แคมณีและคณะ (อ้างถึงในกุศล สุทรชาตและคนอื่นๆ. 2542: 30) ได้สังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับ การพัฒนาเด็กในแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์ด้านพระพุทธศาสนาไว้ว่า มนุษย์ทุกคนสามารถพัฒนาได้แม้ว่าคนจะแตกต่างกันโดยกำเนิดและมีได้มุ่งพัฒนาบุคคลแต่ละคนเพียงคนเดียว แต่ยังเน้นความสัมพันธ์หน้าที่แนวปฏิบัติและความรับผิดชอบต่อตนเองในสังคมมีต่อกัน เช่น หน้าที่ของบิดา มารดาที่มีต่อบุตร และหน้าที่ของบุตรต่อบิดา มารดา สอดคล้องกับ

โสมรสัม จันทรประภา (2543: 31) ได้กล่าวถึงพระพุทธศาสนามีส่วนในการอบรมและฝึกฝนให้คนเป็นคนดีให้รู้จักหน้าที่ที่จะพึงปฏิบัติในการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม โดยการสอนหลักคห

ปฏิบัติซึ่งเป็นหลักที่พระพุทธองค์ทรงกำหนดความรับผิดชอบของคนต่อครอบครัว ต่อเพื่อนมนุษย์ ในสังคม และเช่นเดียวกับ ไซต์แมน. (คำนี้ อยู่เลข 2541: อ้างอิงจาก Siedman. 1962) ได้รวบรวม ทศนะเกี่ยวกับความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. เด็กทุกคนควรได้มีโอกาสในการฝึกความรับผิดชอบและควรเริ่มตั้งแต่อายุยัง น้อย
2. การฝึกให้มีความรับผิดชอบและการจัดประสบการณ์ความรับผิดชอบควรให้ เฉพาะกับแต่ละบุคคล
3. การฝึกให้เด็กมีความรับผิดชอบ ผู้ใหญ่ต้องรู้จักยืดหยุ่นในการฝึกไม่เร่งรัด เกินไป
4. เด็กต้องการความไว้วางใจจากผู้ใหญ่เพื่อสามารถเรียนรู้ว่าส่วนใดอยู่ในความ รับผิดชอบ
5. ทศนคติและพฤติกรรมความรับผิดชอบของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความ รับผิดชอบของเด็ก

ศศิวิมล เนื่องนิตย์ (2543: 41) ได้สรุปถึงการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน บุคคลควรฝึกให้มินิสัยรับผิดชอบตั้งแต่วัยเด็ก ทั้งที่บ้านและโรงเรียนโดยเริ่มให้ทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคลและเมื่อมอบหมายให้ทำแล้วก็ควรได้รับผิดชอบ อย่างเต็มที่ มีประสบการณ์ในการทำงานด้วยตนเองเพื่อให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น ฝึกหัดไม่ให้ปิด ความรับผิดชอบในหน้าที่การงานของตนให้แก่คนอื่น ทำงานให้สำเร็จเป็นขั้นเป็นอันโดยไม่ก้าวก่าย งานของคนอื่นและต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการปลูกฝังให้เด็ก เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน

พระธรรมปิฎก (2546: 197) ได้กล่าวว่าการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบตามแนว พุทธศาสนา ได้แก่ การใช้สติในการดำเนินชีวิต สติเป็นตัวควบคุมตรวจกระแสรับรู้ความนึกคิด แลพฤติกรรมทุกอย่างให้อยู่ในแนวทางที่ต้องการ สติทำให้ไม่ลืมนั่น ไม่พินเพื่อนเลื่อนลอย มีความ ระมัดระวัง มีความตื่นตัวต่อภาระหน้าที่อยู่เสมอ รับผิดชอบต่อสิ่งต่างๆ ที่เข้ามาเกี่ยวข้อง โดยตระหนักดี ถึงสิ่งที่ต้องทำ และต้องไม่ทำ ใส่ใจอยู่เสมอในหน้าที่ไม่ปล่อยปละละเลยไม่ยอมถลำไปในทางมีความ เสื่อมไม่ยอมพลาดโอกาสสำหรับความเจริญก้าวหน้า กระทำการใดๆด้วยความมุ่งมั่นจริงจังและ พยายามเดินรูดหน้าอยู่ตลอดเวลา

จะเห็นได้ว่าความรับผิดชอบต่อตนเองหน้าที่การงานมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องเรียนรู้ และฝึกปฏิบัติ การพัฒนาและการปลูกฝังความรับผิดชอบจึงมีความสำคัญมาก การฝึกให้มินิสัย รับผิดชอบต่อตั้งแต่วัยเด็ก จะเป็นการพัฒนาตัวบุคคลตั้งแต่วัยเด็กและพัฒนาไปจนถึงวัยผู้ใหญ่ ทั้งด้าน แนวคิดและการกระทำที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม บุคคลที่ขาดความรับผิดชอบ มักล้มเหลวในชีวิตด้านการงานและครอบครัว ถึงแม้ว่าความรับผิดชอบจะสามารถพัฒนาให้เพิ่ม สูงขึ้นได้ แต่อุปสรรคในการพัฒนาความรับผิดชอบนั้นมีหลายประการด้วยกัน คือ อุปสรรคภายใน ตัวบุคคล ซึ่งได้แก่ มุมมองที่บุคคลนั้นมีต่อความรับผิดชอบ เช่นมีคนจำนวนมากคิดว่าตนเองมีความ

รับผิดชอบเพียงพอแล้วรู้สึกกลัวและหลีกเลี่ยงที่จะรับผิดชอบหรือมีความเข้าใจว่าความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับหน้าที่การงานหรือพันธะบางอย่างเท่านั้น

1.8 หลักการฝึกความรับผิดชอบต่อตนเอง

มิทตันและแฮริส. (ไชยรัตน์ ปรานี 2541: 57-58; อ้างอิงจาก Mitton; & Harris. 1992: 407-416) ได้กล่าวถึงหลักการเกี่ยวกับการฝึกความรับผิดชอบไว้ดังนี้

1. การฝึกความรับผิดชอบควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก
2. เด็กทุกคนควรได้รับการฝึกความรับผิดชอบ
3. จัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล
4. ควรให้เด็กทราบว่าผู้ใหญ่หวังอะไรจากเขา
5. ผู้ใหญ่ต้องยืดหยุ่นและไม่เร่งรัดจนเกินไป
6. ต้องระลึกเสมอว่าเด็กต้องการคำแนะนำจากผู้ใหญ่จึงต้องเปิดโอกาสให้เขาได้

รับผิดชอบตามสมควร

7. เจตคติและพฤติกรรมความรับผิดชอบของผู้ใหญ่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการความรับผิดชอบของเด็ก
8. ไม่ควรให้เด็กรับผิดชอบเกินความสามารถ

ขั้นตอนการฝึกความรับผิดชอบ

อรัทัย โสภา (2543: 43) ได้กล่าวสรุปไว้ถึงขั้นตอนของการฝึกความรับผิดชอบให้แก่เด็ก พอสรุปได้ดังนี้

1. เริ่มให้เด็กทำงานง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล
2. เมื่อมอบหมายงานให้ทำควรให้เด็กได้ทำอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้มีประสบการณ์ด้วยตนเองและทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น

ด้วยตนเองและทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองยิ่งขึ้น

3. ให้รู้จักขอบเขตหน้าที่การทำงานของตน ไม่บดบังความรับผิดชอบงานของตนไปให้ผู้อื่น
4. ทำงานให้สำเร็จ ไม่ละทิ้งงานที่ทำไว้
5. หากเด็กทำอะไรผิดพลาดก็ช่วยเหลือแนะนำ

เทคนิคการฝึกความรับผิดชอบ

วิภาภรณ์ เรือนทิพย์ (2540: 22) ได้เสนอเทคนิคในการฝึกความรับผิดชอบไว้ดังต่อไปนี้

1. ผู้ใหญ่ควรทำอะไรให้เด็กเห็นว่ามีผลสำคัญต่อตัวเด็กเอง เพื่อให้เกิดความสนใจขึ้นก่อน แล้วเด็กจะปฏิบัติตาม

2. พยายามพูดให้น้อย โดยให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง ตัดสินใจด้วยตนเอง และมีความนับถือในตนเอง

3. ควรยกย่องชมเชยเมื่อเด็กกระทำดีหรือเหมาะสม

4. ควรควบคุมความประพฤติของเด็ก โดยการใช้เหตุผล และหลีกเลี่ยงการใช้
อารมณ์ เมื่อเด็กกระทำไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม

1.9 คุณลักษณะด้านการตระหนักรู้แห่งตน (Self Awareness)

จากความหมายความรับผิดชอบต่อนตนเอง ด้านการตระหนักรู้แห่งตนมีผู้ได้กล่าวถึง
ได้แก่

สุภาพร ดาวดี (2540: 40) ได้ให้ความหมายของการตระหนักรู้แห่งตนว่า หมายถึง
การรู้ตัวหรือการรู้สัมผัสเกี่ยวกับตนเองของบุคคล ในสถานการณ์ที่ถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า คือรู้ว่า
ตนเองกำลังคิดอะไร รู้สึกอย่างไรและกำลังทำอะไรในขณะนั้น โดยอาศัยการมุ่งความสนใจเข้าสู่ตน

สุขฤดี ธัชศฤงคารสกุล (2543: 91) ได้สรุปความหมายของการตระหนักรู้แห่งตนว่า
หมายถึง การรู้สัมผัสเกี่ยวกับตนเอง บุคคลอื่น และสิ่งแวดล้อมในขณะนั้น สามารถเข้าใจตนเองว่า
ตนเองต้องการอะไร คิดอะไร รู้สึกอย่างไร รวมทั้งสามารถที่จะประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับ
ตนเองได้

ณัชวดี จันทร์ฟอง (2549: 63) ได้สรุปความหมายของการตระหนักรู้แห่งตนว่า
หมายถึง ความสามารถที่บุคคลรู้เท่าทันอารมณ์ ความรู้สึกของตนเอง รู้ว่าอารมณ์และความรู้สึกนั้น
เกิดมาจากสาเหตุใด สามารถที่จะเข้าใจความคิด ความสนใจ ความต้องการ ความปรารถนาของ
ตนเอง มีสติรู้ตัวอยู่ตลอดเวลา สามารถที่จะสำรวจและประเมินตนเองได้ตรงตามความเป็นจริง
ยอมรับสภาพ จุดเด่น จุดด้อยของตนเองได้ มีความมั่นใจในตนเอง รวมทั้งสามารถรู้ว่าผู้อื่น หรือ
สังคมมีความคิดเกี่ยวกับตนเองอย่างไร และจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้ผู้อื่นและสังคมพอใจ

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าคุณลักษณะการตระหนักรู้แห่งตน หมายถึงการที่
บุคคลรู้เท่าทันสภาวะของตนเอง ทั้งทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมที่แสดงออก และ
สามารถที่จะประเมินสภาวะของตนเองได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเข้าใจได้ว่าผู้อื่นมี
ความคิดเกี่ยวกับตนเองอย่างไรและสามารถมองเห็นคุณค่าในตนเอง

1.10 คุณลักษณะด้านความขยันหมั่นเพียร

ความรับผิดชอบต่อนตนเอง คุณลักษณะด้านความขยันหมั่นเพียร มีผู้ได้กล่าวถึง ได้แก่

ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์ (2542: 21) ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อนตนเองด้าน
ความขยันหมั่นเพียรว่าเป็นคุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของการมีความตั้งใจที่
จะศึกษาเล่าเรียนและปฏิบัติหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียด
รอบคอบ มีการวางแผน มีความขยันหมั่นเพียรอดทนเพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย
ยอมรับการกระทำไม่ว่าเป็นผลดีหรือผลเสียและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

สมจิต ห่อทอง (2543: 13) กล่าวว่า ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร หมายถึงการแสดงออกของนักเรียนในการเรียนและการทำงานโดยพยายามทำหน้าที่ต่างๆที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ อย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย

ศิริพันธ์ วรรณกิจ (2545: 13) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร หมายถึงการที่บุคคลสามารถที่จะศึกษาหาความรู้ และปฏิบัติงานต่างๆด้วยความเต็มใจ เอาใจใส่ รับผิดชอบที่จะทำงาน และติดตามผลงานที่ทำลงไปแล้ว เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สำเร็จด้วยดี และยอมรับในสิ่งที่ตนเองกระทำลงไปทั้งในด้านที่เป็นผลดีและผลเสียอีกทั้งยังไม่ปิดกั้นหน้าที่ของตนเองให้แก่ผู้อื่น

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าคุณลักษณะด้านความขยันหมั่นเพียร หมายถึงคุณลักษณะหรือพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลที่แสดงถึงความมุ่งมั่นตั้งใจ เอาใจใส่ในการศึกษาเล่าเรียนมีความมานะบากบั่น ขยันหมั่นเพียร และมีความตั้งใจในการทำงาน การวางแผนงาน สามารถที่จะกำหนดเวลาการทำงานอย่างมีคุณภาพ และมีความอดุสาหะ ตรงต่อเวลา รอบคอบ มีความซื่อสัตย์สุจริต

1.11 คุณลักษณะด้านความมีวินัยในตนเอง

จากความหมายความรับผิดชอบต่อตนเองด้านความมีวินัยในตนเองมีผู้ได้กล่าวถึงได้แก่

ออสซูเบล (Ausubel. 1989: 189-190) ได้กล่าวถึงความมีวินัยไว้ว่า แบบของวินัยที่ได้ผลและมั่นคง ซึ่งเราต้องการให้เกิดขึ้นในบุคคล คือวินัยแห่งตน ที่มีรากฐานมาจากการควบคุมภายในและภายนอกตน การควบคุมภายนอก เช่นการดูแลที่สม่ำเสมอการบังคับและการลงโทษย่อมมีความหมายในตัวเองอย่างเพียงพอ แต่จะช่วยให้เกิดวุฒิภาวะได้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สุโท เจริญสุข (2540: 109) ได้ให้ความหมายคำว่า วินัยไว้ดังนี้

1. วินัยคือการเตรียมตัวให้มีชีวิตอยู่ในสังคมประชาธิปไตย ได้ด้วยดี
2. วินัย คือการจัดระบบความประพฤติ และการกระทำของคนเรา เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
3. พัฒนาการที่ต่อเนื่องกัน เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อจากการบังคับ โดยอาศัยกฎเกณฑ์ไปสู่การบังคับโดยอาศัยเหตุผล

ประวีณ ฒ นคร (2541: 23-25) วินัยมีความหมาย 2 ทางคือ

1. ความหมายในทางรูปธรรม หมายถึงข้อปฏิบัติและแบบแผน สำหรับองค์การในหมู่ในเหล่า หรือในองค์กรแต่ละแห่ง ซึ่งเราเรียกข้อปฏิบัติหรือแบบที่กำหนดไว้ หรือมุ่งหวังสำหรับคนในวงการณ์นั้นว่า วินัย
2. ความหมายในทางนามธรรม หมายถึงลักษณะในเชิงพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นการควบคุมตนเอง ยอมรับการบังคับบัญชา มีความเป็นระเบียบหรืออยู่ในแบบแผน

จากเอกสารที่กล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลได้แสดงออกถึงความมีระเบียบ แบบแผน ขอบบังคับ หรือข้อปฏิบัติ สำหรับควบคุมความประพฤติของตนเอง ที่สามารถควบคุมตนเองได้ทั้งทางด้านอารมณ์ พฤติกรรมและผลของการกระทำซึ่งจะต้องมีผลดีต่อตนเองและในสังคมทั่วไป จุดประสงค์โดยรวมก็เพื่อที่จะให้ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีที่งามเป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกันและให้อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

1.12 คุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว

จากความหมาย ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว มีผู้ได้กล่าวถึง ได้แก่

คอกซ์ และลีเกอร์ (Cox; & Leager. 1981: 639-648) ได้อธิบายเรื่องของความรักที่พ่อแม่มีต่อบุตรไว้ว่า มีลักษณะพฤติกรรมดังต่อไปนี้

1. การให้ความสำคัญแก่บุตรเป็นอันดับแรก ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูโดยการให้สิ่งที่บุตรต้องการจริงๆพอกๆกับการให้โดยที่พ่อแม่คิดว่าบุตรต้องการ และพ่อแม่หวังว่าบุตรอาจมีความต้องการ

2. การให้ตรงตามพัฒนาการ ได้แก่ พ่อแม่ตั้งความมุ่งหมายและการเรียกร้องไว้ให้เหมาะสมกับความสามารถทางอารมณ์ สังคม ร่างกาย และทักษะของบุตรที่พึงมีได้ตามขั้นของพัฒนาการ

3. การยอมรับและยกย่องบุตร ได้แก่ การแสดงออกโดยพ่อแม่แสดงความรักบุตร และยอมรับบุตรแต่ละคนตามความสามารถ และขีดจำกัดของสมอง อารมณ์ และร่างกาย

วิทยา นาควัชระ (2540: 258-259) ได้สรุปลักษณะของความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลในครอบครัวไว้ว่า ต้องประกอบไปด้วย การมีความสัมพันธ์กันอย่างมั่นคง มีความศรัทธาต่อกัน มีความรัก มีวินัย รับผิดชอบ รู้จักบทบาทและหน้าที่ของแต่ละคน มีความปรารถนาดีต่อกัน และสามารถแสดงความรู้สึกทั้งหมดนี้ออกมาในปริมาณที่พอเหมาะ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2548: 2) กล่าวว่า การสื่อสารสัมพันธ์หรือการติดต่อสัมพันธ์เป็นการแลกเปลี่ยนความคิด และความรู้สึกระหว่างบุคคล โดยใช้คำพูดและหรือท่าทางในการสื่อสารเป็นการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์ระหว่างบุคคล รวมทั้งการปรับปรุงทักษะการติดต่อสัมพันธ์เพื่อให้สัมพันธภาพระหว่างบุคคลเกิดผลในทางที่ดีและเป็นประโยชน์ๆ ขึ้น

ศรีเรือน แก้วกังวาน (2548: 88) กล่าวถึงสัมพันธภาพว่าต้องอยู่บนพื้นฐานแห่งความรักที่สร้างสรรค์ (Productive Love) ซึ่งได้แก่ความเอื้ออาทรต่อกันและกัน ความรับผิดชอบต่อกันและกัน ความนับถือซึ่งกันและกันและความเข้าใจซึ่งกันและกัน

จากที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความมีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวย่อมเป็นครอบครัวที่เต็มไปด้วยความสุข ทำให้ทั้งร่างกายและจิตใจของสมาชิกในครอบครัวมีแต่ความมั่นคงดำเนินชีวิตร่วมกันอย่างราบรื่นมีความรักและความเข้าใจ มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยกันปกป้องอุปสรรค

ปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นมาได้ทันเวลาและทันท่วงที และเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้สมาชิกในครอบครัว

1.13 คุณลักษณะด้านการดูแลรักษาสุขภาพ

จากความหมาย ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ มีผู้ได้กล่าวถึงได้แก่

โอเรียม (Orem. 1991: 64)เชื่อว่ามนุษย์มีธรรมชาติในการพึ่งพาตนเองและดูแลตนเอง การดูแลตนเองนั้นเป็นผลรวมมาจาก การเรียนรู้ ประสบการณ์ การแนะนำและการสอนอย่างเพียงพอ สิ่งแวดล้อม และความสามารถเฉพาะบุคคลที่สามารถปฏิบัติตัวเพื่อดำรงไว้ซึ่งชีวิต สุขภาพอนามัย และสวัสดิภาพที่ดีขึ้น โดยบุคคลสามารถที่จะเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่คาดว่าจะจะเป็นผลดีต่อตนเอง

เอื้อมพร ทองกระจาย (2543: 47) กล่าวถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสุขภาพของตนเองเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ซึ่งการส่งเสริมให้ประชากรในทุกกลุ่มอายุ โดยเฉพาะเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก ให้มีความสามารถในการดูแลสุขภาพตนเองได้นั้นจะเป็นประโยชน์ต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน นานับประการ ดังนี้

1. เพื่อเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของประชาชน ให้เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพตนเอง เช่นการรับประทานอาหารที่ถูกต้อง การแปรงฟัน ล้างมือ การรักษาความสะอาดของร่างกาย เป็นต้น

2. เพื่อเป็นการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดโรคและความเจ็บป่วย ที่สามารถป้องกันได้ เช่น โรคหัวใจจากสารคอเลสเตอรอลในอาหารประเภทไขมัน โรคคอติบ ไอกรน บาดทะยัก การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ การได้รับภูมิคุ้มกันโรค การตรวจร่างกายประจำปี เป็นต้น

3. เพื่อเป็นเครื่องบ่งชี้ถึง การประเมินสุขภาพและความเจ็บป่วยของบุคคลได้ด้วยตนเองซึ่งทั้งนี้บุคคลต้องมีความรู้และมีความสามารถ บอกความแตกต่างระหว่างสุขภาพ และความเจ็บป่วยภายใต้บรรทัดฐานทางสังคมเดียวกัน โดยผ่านสื่อต่างๆเช่น การเรียนการสอนในโรงเรียน บทความข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพและความเจ็บป่วย ในหนังสือพิมพ์ วารสารและโทรทัศน์ บุคคลจึงจะสามารถวิเคราะห์และทราบถึงความรุนแรงของโรคได้

4. เป็นการดัดแปลงการรักษาทางการแพทย์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์จริง

5. สามารถนำไปสู่การเคลื่อนไหวของกลุ่มที่จะช่วยกันดูแลสุขภาพ ในกระบวนการดูแลรักษา เช่น กลุ่มเล็กบุหรี กลุ่มเล็กสุรา กลุ่มเพื่อนลดน้ำหนัก กลุ่มเพื่อนออกกำลังกาย กลุ่มดูแลสุขภาพตนเอง เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การดูแลรักษาสุขภาพเป็น การกระทำหรือการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆที่บุคคลริเริ่มและกระทำบนความรับผิดชอบของตนเองเพื่อที่จะดำรงชีวิต

สุขภาพและความผาสุก โดยสามารถตัดสินใจปฏิบัติกิจวัตรประจำวันว่า ควรเลือกปฏิบัติอย่างไรทั้งในภาวะปกติและยามเจ็บป่วย เมื่อการดูแลตนเองได้ถูกกระทำอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยทำให้สุขภาพร่างกายมีความแข็งแรงสมบูรณ์อย่างดี

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษามหาวิทยาลัย

2.1 ลักษณะของนักศึกษา

ลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยมีผู้ให้ความหมาย สรุปได้ดังนี้

สำเนาวิ ขจรศิลป์ (2540: 84-88) กล่าวถึง ลักษณะนักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย คือ ผู้ใหญ่ในวัยต้น เป็นวัยที่ยังมีประสบการณ์ในชีวิตน้อย เป็นวัยที่ต้องปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่างๆอีกมาก อีกประการหนึ่ง นักศึกษาก็ยังไม่มีรายได้จึงต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดาหรือญาติพี่น้องในด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา นอกจากนั้นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูง ที่ต้องใช้ทั้งสติปัญญาและทักษะในการศึกษามาก

คอฟแมน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2544: 21-22; อ้างอิงจาก Kauffman) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับนักศึกษา โดยแบ่งลักษณะของนักศึกษาไว้ 6 ลักษณะ คือ

1. ผู้ที่เข้ามาแสวงหาความรู้และมุ่งมั่นตกลงปลงใจในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งเขามีความเชื่อถือในศาสตร์นั้นๆ นักศึกษาอยากจะเป็นความสัมพันธ์ระหว่างชีวิตจริงกับวิชาที่เรียนแต่มักจะผิดหวังเพราะไม่ได้พบเช่นนั้น

2. ต้องการแสวงหาความมั่นคงทางสังคม เพราะบางครั้งเมื่อเข้ามาเรียนในมหาวิทยาลัยแล้วจะเกิดความรู้สึกเหมือนคนหลงทาง การที่เข้ามาวิทยาลัยเพราะนักศึกษานึกว่าเป็นที่ที่ทำให้เขาได้คลายความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับทางบ้านพยายามหาทางคิดห่างบ้านโดยการอิสระ จึงต้องการคนที่ช่วยสนองความต้องการทางจิต หากคนที่ถูกใจเป็นเพื่อน

3. เป็นคนมีอุดมคติและใจดี แต่บางครั้งสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยได้ทำลายอุดมคตินั้นเสีย อยากที่จะช่วยคนอื่น และสนใจปัญหาของสังคม ซึ่งในด้านนี้มหาวิทยาลัยจะไม่ได้นึกถึง หรือเห็นความต้องการของนักศึกษา จึงไม่ได้คอยช่วยจัดประสบการณ์หรือเปิดโอกาสให้ได้ทดลองทำงานที่ใช้วิชาการที่เรียนอยู่ในห้องเรียนกับชีวิตประจำวัน

4. มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนแต่เพราะว่ามีสิ่งยั่วยุรอบด้านที่ผลักดันให้หันเหทิศทางไปทางอื่น ๆ กิจกรรมต่างๆ สนุกสนานกว่า ไม่ต้องกังวล เต็มใจและได้รับการบีบบังคับจากการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาไว้สูงมากเมื่อเข้ามาศึกษาแล้วไม่เป็นไปตามที่คาดหวังก็รู้สึกเสียใจและผิดหวังมาก จึงต้องหันความสนใจไปสู่ด้านอื่น ๆ ซึ่งบางครั้งอาจนำไปสู่ปัญหาการเล่นพนันและการติดยาเสพติด ซึ่งจะเป็นผลร้ายต่อตัวเอง สังคม และประเทศชาติ

5. ต้องการค้นพบตนเอง นักศึกษาต้องการความเป็นตัวของตัวเอง แต่ส่วนใหญ่มักจะไม่พอใจในความปรารถนาและทุกสิ่งในตัวเองนักนอกจากนี้การเรียนในระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาบางประเภทไม่ได้ช่วยให้นักศึกษาได้ค้นพบความสามารถของตนเอง บางครั้งทำให้

นักศึกษาเข้าใจผิดว่าตนเองโง่มาก เพราะเพียงสาเหตุจากการสอบไล่ตกเพียง 1 วิชาเท่านั้นจึงเหตุให้ไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านอื่นๆขึ้นมาได้เลย

6. มีความขัดแย้งและมีความรู้สึกที่เป็นปฏิกิริยาต่อการบริหาร ลักษณะของนักศึกษาในด้านนี้อาจเปลี่ยนไปในบางมหาวิทยาลัยที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาร่วมในการตัดสินใจปัญหาของมหาวิทยาลัยบ้าง โดยการมีนักศึกษาตัวแทนที่มีส่วนร่วมในการบริหารจะทำให้เขาได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องขึ้นเพราะเขาเชื่อว่า ผู้แทนของเขาต้องมีความภักดีต่อกลุ่ม ดังนั้นข้อมูลที่ได้ย่อมมีความเที่ยงตรงและสิ่งที่เป็นตัวแทนของนักศึกษาย่อมสนองความต้องการของพวกเขาได้อย่างดี

2.2 ประเภทของนักศึกษา

นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามีความแตกต่างกันทั้งลักษณะบุคลิกภาพ อารมณ์ ความสามารถ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องทำความเข้าใจและศึกษาประเภทของนักศึกษา

สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2540: 35) ได้กล่าวถึง ประเภทของนักศึกษาซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. วิถยะนิสิต เหมือนนักศึกษาทั่วไป กล่าวคือ นักศึกษาจะให้ความสนใจในกิจกรรมสังคมดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เพื่อจะพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคม

2. อาชีวนิสิต นักศึกษาประเภทนี้ต้องการที่จะจบเร็วๆ เพื่อพัฒนาตัวเอง และออกไปทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

3. ศีกษานิสิต เป็นนักศึกษาประเภทนอนหนังสือ ชีวิตขึ้นอยู่กับ ผลการเรียนอ่านหนังสือตลอด เข้าสังคมไม่เป็น แต่เรียนดี เห็นแก่ตัว สติปัญญาดี และสามารถแก้ไขปัญหา

4. อิสระนิสิต นักศึกษาประเภทนี้มีความอิสระในตัวเอง ทำสิ่งต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

ทองเรียน อมรัชกุล (2535: 39-40) สามารถจำแนกนักศึกษาได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. พวกที่เรียนอย่างเดียว นักศึกษาพวกนี้จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับการศึกษาเล่าเรียน ไม่ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษามักอยู่ในห้องสมุดตลอดเวลาการมาศึกษาในมหาวิทยาลัย กล่าวคือจะอุทิศตนให้ตำราและคำสอนของอาจารย์

2. พวกที่ไม่สนใจศึกษาเล่าเรียนนักศึกษาพวกนี้จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับกิจกรรมนักศึกษาชอบที่จะเป็นผู้นำต่างๆในองค์กรและชมรมโดยมากนักศึกษาเหล่านี้จะคิดว่าการศึกษาเล่าเรียนที่แท้จริงมิใช่อยู่ในตำราและการสอนของอาจารย์แต่จะเกิดจากการมีประสบการณ์ด้วยตนเอง

3. พวกที่ดำเนินสายกลาง นักศึกษาพวกนี้จะใช้เวลาศึกษาเล่าเรียนจากตำราและคำสอนของอาจารย์ควบคู่ไปกับการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของนักศึกษา

ประกอบ บุปรัตน์ (2540: 186) ได้ชี้ให้เห็นถึงประเภทของนักศึกษาตามแนวความคิดของครอส (Patricia cross) ซึ่งแบ่งออกตามความสามารถเฉพาะด้านได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. เก่งคิด(Ideas)นักศึกษาประเภทนี้มีความสามารถในเรื่องของการใช้ความคิด เนื้อหาวิชาและทฤษฎีได้มากกว่าคนอื่น
2. เก่งคน(People)นักศึกษาประเภทนี้มีทักษะในการทำงานกับผู้อื่นได้ดีมีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักการสื่อความหมาย การติดต่อ หรือการจัดการที่ต้องเกี่ยวกับคน
3. เก่งงาน (Things) นักศึกษาประเภทนี้จะไม่ค่อยมีความถนัดทฤษฎี เมื่อทำงานที่ต้องลงมือปฏิบัติจะสามารถทำได้

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต สถาปนาขึ้นโดยคณะผู้บริหารการศึกษาที่มีเจตนาอันแน่วแน่ ในการร่วมพัฒนาประเทศ ด้วยการแบ่งเบาภาระของรัฐด้านการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาทรัพยากร มนุษย์โดยจัดตั้งโรงเรียนเกษมพิทยา ตั้งพ.ศ. 2504 ชั้น ป.1 - ม.6 และ โรงเรียนเกษมโปลีเทคนิค ระดับ ปวช. แผนกพาณิชยการ และช่างอุตสาหกรรมหลายสาขา และระดับ ปวส. ปวท. ในขณะ บริหารธุรกิจมีนักเรียนและนักศึกษารวมประมาณ 5,013 คน และด้วยอุดมการณ์และปณิธานอันสูงนี้ จึงได้จัดตั้ง "วิทยาลัยเกษมบัณฑิต" ปีพ.ศ. 2530

ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ทบวงมหาวิทยาลัยได้อนุญาตให้วิทยาลัยเกษมบัณฑิตเปลี่ยน ประเภทเป็น มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตปัจจุบันมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเปิดสอนระดับปริญญาตรี 7 คณะและปริญญาโท 5 สาขาวิชาในหลักสูตรและสาขาวิชาต่าง ๆ ดังนี้ ระดับปริญญาตรี คณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) หลักสูตร 4 ปี

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการตลาด
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
- สาขาวิชาการจัดการ
- สาขาวิชาการจัดการทรัพยากรมนุษย์
- สาขาวิชาการขนส่งระหว่างประเทศ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (บธ.บ.) หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี

- สาขาวิชาการบัญชี
- สาขาวิชาการตลาด
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
- สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
- สาขาวิชาการจัดการ

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ภาคภาษาอังกฤษ) (บธ.บ.) หลักสูตร 4 ปี

- สาขาวิชาการจัดการ

- สาขาวิชาการตลาด
- สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

คณะนิติศาสตร์

หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต (น.บ.) หลักสูตร 4 ปี

คณะนิเทศศาสตร์

หลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต (นศ.บ.) หลักสูตร 4 ปี

- สาขาวิชาการสื่อสารมวลชนและสื่อสารการแสดง
- สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์และการโฆษณา

คณะวิศวกรรมศาสตร์

หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) หลักสูตร 4 ปี

- สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ
- สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล
- สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
- สาขาวิชาวิศวกรรมโยธา
- สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์

หลักสูตรอุตสาหกรรมศาสตรบัณฑิต (อศ.บ.) หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี

- สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหการ
- สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล
- สาขาวิชาวิศวกรรมอิเล็กทรอนิกส์
- สาขาวิชาวิศวกรรมไฟฟ้า
- สาขาวิชาวิศวกรรมก่อสร้าง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

หลักสูตรสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต (สถ.บ.) หลักสูตร 5 ปี

- สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

หลักสูตรศิลปบัณฑิต (ศป.บ.) หลักสูตร 4 ปี

- สาขาวิชาการออกแบบตกแต่งภายใน
- สาขาวิชาการออกแบบนิเทศศิลป์

คณะศิลปศาสตร์

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) หลักสูตร 4 ปี

- สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) หลักสูตร 2 ปี

- สาขาวิชาธุรกิจการโรงแรมและการท่องเที่ยว

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.) หลักสูตร 4 ปี

- สาขาวิชาวิทยาการสารสนเทศคอมพิวเตอร์

ระดับปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย

หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.)

หลักสูตรวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการงานวิศวกรรม (วศ.ม.)

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับนักบริหาร (รป.ม.)

หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน (นศ.ม.)

หลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบตกแต่งภายใน (ศป.ม.)

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนามนุษย์ (ศศ.ม.)

เพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งมั่นสร้างความเป็นเลิศในทางวิชาการ ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และความสามารถสูงในสาขาอาชีพต่าง ๆ ให้ออกไปประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักค้นคว้าหาความรู้ ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการเข้าร่วมแก้ไขและสร้างสรรค์สังคม อีกทั้งมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าวิทยาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับอาชีพของตนสามารถปรับตัวเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทางเทคโนโลยี

เพื่อให้การศึกษาและส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชน โดยทั่วไป ขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับ ผู้ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และให้ผู้ประกอบอาชีพได้มี โอกาสศึกษาเพิ่มพูนวิทยฐานะ เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษาเป็นการตอบสนองนโยบายของรัฐที่ประสงค์ให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนช่วยรัฐจัดการศึกษา และพัฒนาประเทศ ดังระบุไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เพื่อให้เป็นสถาบันค้นคว้าและวิจัยมีความก้าวหน้าทางวิชาการเป็นสื่อนำความก้าวหน้าต่าง ๆ ไปสู่สังคมและให้บริการทางวิชาการ แก่ชุมชน เพื่อเป็นการรับใช้และสร้างประโยชน์ต่อชุมชนโดยตรง

เพื่อปลูกฝังนักศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่อชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย ชำรงรักษาไว้ ซึ่งเอกลักษณ์ของสังคมไทย และวัฒนธรรมอันดีของชาติให้รู้จักเคารพต่อ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพของตนต่อไป

ปณิธานของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จุดแสงสว่างแห่งปัญญาในระดับอุดมศึกษา เพื่ออนาคตที่สดใสของนักศึกษาและด้วยความปรารถนาอันมุ่งมั่นมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตจะปฏิบัติหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ได้แก่การประสาทศิลปวิทยาการ การวิจัยค้นคว้าการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทะนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติ เพื่อให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพเพียบพร้อมด้วย

- คุณค่า ประกอบด้วยศิลปะวิทยา สามารถคิด วิเคราะห์และตัดสินใจ
- คุณธรรม ประกอบด้วยจริยธรรม มโนธรรม เคารพต่อจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ
- คุณประโยชน์ ประกอบด้วยความเสียสละ พร้อมอุทิศตน เพื่อสร้างและพัฒนาสังคม

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ

งานวิจัยในประเทศ

ณัฐพร สตาภรณ์ (2540: 94) ได้ศึกษาองค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของนักเรียนทหารและนักเรียนพลเรือน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนนายร้อยโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าทุกชั้นปี จำนวน 308 คน และนิสิตศึกษาคณะรัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 522 คน รวมทั้งสิ้น 1,030 คนซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบความมีวินัยในตนเองของกลุ่มตัวอย่างโดยรวมมี 6 องค์ประกอบ คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคม ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความตั้งใจจริง ความเป็นผู้นำ และความอดทน โดยมีค่าความแปรปรวนสะสมเท่ากับ 54.2%

ขวัญฤดี ขำซ่อนสัตย์ (2542: 51) ศึกษาพฤติกรรมการความรับผิดชอบของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-6 มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 8,291 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมการความรับผิดชอบพบว่า พฤติกรรมการความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดลโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อสถาบัน ความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับสูงและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการความรับผิดชอบทุกด้านอยู่ในระดับสูง

ยินดี ศรีศักดิ์ศิริ (2542: 75-76) ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคมและการบรรลุนตามขั้นพัฒนาการและพฤติกรรมการความรับผิดชอบของวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครจำนวน 129 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามวัดสิ่งแวดล้อมทางสังคม แบบวัดการบรรลุนตามขั้นพัฒนาการ และแบบวัดพฤติกรรมการความรับผิดชอบ พบว่านักเรียนวัยรุ่นมีพฤติกรรมการความรับผิดชอบอยู่ในระดับปานกลางเป็นจำนวนมากที่สุด

อมรรวรรณ แก้วผ่อง (2542: 95) ศึกษาเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดน้อยใน จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อตนเองไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

ซูลลิแวน (อนุวัติ คุณแก้ว 2538, 55 อ้างจาก Sullivan 1989,1961) ศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ในการทำการบ้านและความสัมพันธ์ระหว่างการทำการบ้านกับการพัฒนาความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 45 คน พบว่า ในการทำการบ้านของนักเรียนจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น และยังช่วยในการพัฒนาความรับผิดชอบด้วย

บัตเตอร์เวิร์ท (อมรรวรรณ แก้วผ่อง 2542: 74 อ้างจาก Butterwort. 1974: 2043) ได้ทำการศึกษาวิจัยหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเจตคติต่อโรงเรียน และความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความรับผิดชอบต่อตนเอง ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและเจตคติต่อโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ฮอฟแมน (ยินดี ศรีศักดิ์หิรัญ 2542. 47 อ้างจาก Hoffman. 1970: 291) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูกับลักษณะทางจริยธรรมสี่ประการคือ การมีความรู้สึกรับผิดชอบ การยอมรับและการสารภาพผิด การยึดหลักแห่งตน การต้านทานสิ่งชั่วร้าย พบว่า เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้ความรักในช่วงอายุ 4-13 ปี มีลักษณะจริยธรรมทั้งสี่ประการสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความรักน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า การให้เหตุผลในการอบรมสั่งสอนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กโดยเฉพาะที่มีอายุ 5 ปี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยในเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จาก 7 คณะวิชา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 5,013 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จาก โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามหลักเกณฑ์ของ ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ (2537: 105-106) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นจำนวน 385 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามสัดส่วนของแต่ละคณะวิชา ดังแสดงในตาราง

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาแยกตามคณะวิชา

คณะ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
บริหารธุรกิจ	1,521	117
นิติศาสตร์	264	20
นิเทศศาสตร์	889	68
วิศวกรรมศาสตร์	486	37
สถาปัตยกรรมศาสตร์	377	29
ศิลปศาสตร์	1,220	94
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	256	20
รวม	5,013	385

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต

โดยมีขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามดังนี้

การสร้างแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย เกษมบัณฑิต มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร งานวิจัยและแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมนิยามศัพท์เฉพาะ
2. สร้างแบบสอบถาม ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการวิจัย โครงสร้างแบบสอบถามเป็นรายข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีข้า อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้อง
4. การหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) และการหาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง และอาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้ พิจารณาข้อคำถามในแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ว่าสามารถวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ โดยพิจารณาคัดเลือกจากค่า IOC ที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปจำนวน 78 ข้อ จำแนกตามด้านได้ดังนี้ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน จำนวน 15

ข้อ ด้านความขยันหมั่นเพียร จำนวน 15 ข้อ ด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน 18 ข้อ ด้านความสัมพันธในครอบครัว จำนวน 15 ข้อ และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ จำนวน 15 ข้อ

5. ค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

5.1 หาค่าอำนาจจำแนก (Item Discrimination) ของแบบสอบถามโดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตตรังเกล้า จำนวน 84 คน ที่มีใช้กลุ่มเป้าหมายโดยมีลักษณะที่ใกล้เคียงจากนั้นนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด แบบสอบถามมีจำนวน 78 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 0.20 – 0.69 ได้ข้อคำถามความรับผิดชอบต่อตนเอง 5 ด้านจำนวน 70 ข้อ จำแนกตามด้านได้ดังนี้ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน จำนวน 13 ข้อ ด้านความขยันหมั่นเพียร จำนวน 15 ข้อ ด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน 16 ข้อ ด้านความสัมพันธในครอบครัว จำนวน 14 ข้อ และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ จำนวน 12 ข้อ

5.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยนำแบบสอบถามที่คัดเลือกมาแล้วมาหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.93

6. เกณฑ์การให้คะแนน

จริงที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักศึกษามากที่สุด
 จริงมาก หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักศึกษา
 จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักศึกษานกลาง
 จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักศึกษาน้อย
 จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่เป็จริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อความที่มีความหมายทางบวก การให้คะแนนเป็ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
จริงมาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ข้อความที่มีความหมายทางลบ การให้คะแนนเป็ดังนี้

จริงที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน
จริงมาก	ให้คะแนน	2	คะแนน
จริงปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้คะแนน	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมายของคะแนน

- ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00– 1.49 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อตนเอง อยู่ในระดับต่ำมาก
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 1.50 – 2.49 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อตนเอง อยู่ในระดับต่ำ
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 2.50 – 3.49 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 – 4.49 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อตนเอง อยู่ในระดับสูง
 ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 4.50 – 5.00 หมายถึง ระดับความรับผิดชอบต่อตนเองอยู่ในระดับสูงมาก

ตัวอย่างแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ภูมิลำเนา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย X ลงใน และเติมข้อความลงในช่องว่าง.....ให้ตรงความเป็นจริง

1. เพศ

( ) ชาย

( ) หญิง

2. ระดับชั้นปีที่.....

3. คณะที่ศึกษา

( ) คณะบริหารธุรกิจ

( ) คณะนิติศาสตร์

( ) คณะนิเทศศาสตร์

( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์

( ) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

( ) คณะศิลปศาสตร์

( ) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

4. ภูมิลำเนา

( ) กรุงเทพฯและปริมณฑล

( ) ต่างจังหวัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองโดยให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย x ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักศึกษามากที่สุด กรุณาตอบให้ครบหมดทุกข้อ โดยพิจารณาดังนี้

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับสิ่งที่จริงของนักศึกษามากที่สุด
จริงมาก	หมายถึง	ข้อความตรงกับสิ่งที่จริงของนักศึกษามาก
จริงปานกลาง	หมายถึง	ข้อความตรงกับสิ่งที่จริงของนักศึกษาปานกลาง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับสิ่งที่จริงของนักศึกษาน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับสิ่งที่จริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ตัวอย่างแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยได้ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาจากเอกสารปริญญาณิพนธ์ สารนิพนธ์ รวมถึงข้อมูลเชิงพินิจที่เกี่ยวข้อง มาสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย	ระดับความรับผิดชอบต่อตนเอง				
		จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านการตระหนักรู้แห่งตน</u> 0 ข้าพเจ้ายอมรับข้อบกพร่องของตนเองจากการที่เพื่อนบอก					
	<u>ด้านความขยันหมั่นเพียร</u> 00 ข้าพเจ้าจะทบทวนวิชาทุกครั้งที่มีเวลาว่าง					
	<u>ด้านความมีวินัยในตนเอง</u> 000 ข้าพเจ้าปฏิบัติตามตรงตามเวลาเสมอ					
	<u>ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว</u> 0000 ข้าพเจ้าช่วยเหลืองานทางบ้านทุกครั้งที่กลับถึงบ้าน					
	<u>ด้านการดูแลสุขภาพ</u> 00000 ข้าพเจ้าออกกำลังกายทุก 2-3วัน/สัปดาห์					

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือขออนุญาตและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย ไปติดต่อขอความร่วมมือในการทดลองใช้แบบสอบถามด้วยตนเองแล้วนำแบบสอบถามมาตรวจสอบและคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ คือตอบครบทุกข้อ มาหาค่าอำนาจจำแนกและความเชื่อมั่นตามเกณฑ์ที่กำหนด

3. นำหนังสือขออนุญาตและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2554 – 30 มีนาคม 2554 จำนวน 385 ฉบับและได้รับคืนกลับมา 385 ฉบับตรวจสอบแล้วมีฉบับที่สมบูรณ์ 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ คือตอบครบทุกข้อจำนวน 385 ฉบับนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 2 ตอน คือ

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 การหาระดับ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อพิจารณาโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนดไว้

1.3 การเปรียบเทียบ จำแนกตามตัวแปร วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และจำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิภาค และตัวแปร ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Consistency : IOC) เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาทางด้านความเที่ยงตรงเชิงพินิจ โดยใช้สูตรของโรวินลลีและแฮมเบิลตัน (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2539: 248-249; อ้างอิงจาก Rowinelli; & Hambleton. 1977)

2.2.2 วิเคราะห์ข้อความรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อความ เป็นรายข้อ โดยใช้ t-test แบบเทคนิค 25% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543: 305)

2.2.3 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 312)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สูตร t-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2540 : 237-238)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม ด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทิศทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

3.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
P-value	แทน	ค่าความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาความรับผิดชอบต่อนองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อนองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และภูมิลำเนา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของแหล่งข้อมูล จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	ระดับของตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	149	38.70
	หญิง	236	61.30
	รวม	385	100.00
2. ระดับชั้นปี	ชั้นปีที่ 1	204	53.00
	ชั้นปีที่ 2	31	8.00
	ชั้นปีที่ 3	117	30.40
	ชั้นปีที่ 4	33	8.60
	รวม	385	100.00
3. คณะที่ศึกษา	คณะบริหารธุรกิจ	117	30.40
	คณะนิติศาสตร์	20	5.20
	คณะนิเทศศาสตร์	68	17.70
	คณะวิศวกรรมศาสตร์	37	9.60
	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	29	7.50
	คณะศิลปศาสตร์	94	24.40
	คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	20	5.20
	รวม	385	100.00
4. ภูมิลำเนา	กรุงเทพและปริมณฑล	168	43.60
	ต่างจังหวัด	217	56.40
	รวม	385	100.00

จากตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ใช้ในการศึกษา มีจำนวนทั้งหมด 385 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 โดยจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา ดังต่อไปนี้

เพศ ได้แก่ นักศึกษาเพศชาย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 38.70 และ นักศึกษาเพศหญิง จำนวน 236 คน คิดเป็นร้อยละ 61.30

ระดับชั้นปีที่ศึกษา ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 ชั้นปีที่ 2 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ชั้นปีที่ 3 จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 ชั้นปีที่ 4 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60

คณะที่ศึกษา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 117 คน คิดเป็นร้อยละ 30.40 คณะนิติศาสตร์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20 คณะนิเทศศาสตร์ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.70 คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 37 คนคิดเป็นร้อยละ 9.60

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.50 คณะศิลปศาสตร์ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 24.40 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.20

ภูมิภาค ได้แก่ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 43.60 ต่างจังหวัด จำนวน 217 คน คิดเป็นร้อยละ 56.40

ตอนที่ 1 ศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้าน การตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ ผลปรากฏดังตาราง 3 - 12

ตาราง 3 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน (n =385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1. ด้านการตระหนักรู้แห่งตน	3.67	0.46	สูง
2. ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.57	0.55	สูง
3. ด้านความมีวินัยในตนเอง	3.98	0.53	สูง
4. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.68	0.54	สูง
5. ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	3.62	0.53	สูง
รวม	3.70	0.52	สูง

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองทุกด้านอยู่ในระดับสูง ด้านความมีวินัยในตนเองมีค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงสุด ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.53) ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ($\bar{X}=3.68$, S.D.=0.54) , ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.46), ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ ($\bar{X}=3.62$, S.D.=0.53), และด้านความขยันหมั่นเพียร ($\bar{X}=3.57$, S.D.=0.55)

ตาราง 4 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านการตระหนักรู้แห่งตน โดยรวมและรายข้อ (n = 385)

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการตระหนักรู้แห่งตน	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1	ยอมรับในการกระทำของตน โดยเตรียมตัวก่อนมาเรียนเสมอ	3.34	1.01	ปานกลาง
2	ตระหนักรู้ว่า การเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นเรื่องยาก	4.00	0.83	สูง
3	รับรู้ข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง เพื่อนำมาประกอบการเรียน	3.44	0.85	ปานกลาง
4	สนใจค้นคว้า รายละเอียดนอกตำราของวิชาที่ศึกษา	3.78	0.91	สูง
5	รู้ว่าการยิ่งเรียนมาก ทำให้ได้พบสิ่งที่น่าสนใจเพิ่มตามมา	4.16	0.77	สูง
6	ตระหนักรู้ว่าความพยายามเท่านั้นสามารถทำให้ผลการเรียนดีขึ้น	3.96	0.79	สูง
7	สามารถควบคุมสติ ตนเองได้ เมื่อมีเหตุการณ์คับขันเกิดขึ้น	3.75	0.75	สูง
8	สามารถประเมินตนได้ ถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง	3.84	0.77	สูง
9	ยอมรับในคำติ-ชมบุคคลอื่นถึงข้อบกพร่องของตนเอง	3.26	1.05	ปานกลาง
10	ถ้าต้องฝืนทำอะไรเพื่อบุคคลอื่น นักศึกษาจะปฏิเสธทุกครั้ง	3.56	1.07	สูง
11	ชอบให้ผู้อื่นทำงานแทนตนเองทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	3.72	1.10	สูง
12	รู้สึกว่าไม่จำเป็นจะต้องปรับปรุงข้อบกพร่องตนเอง เมื่อทำผิด	3.70	1.14	สูง
13	เมื่อบุคคลอื่นทำงานที่ไม่ถูกต้อง นักศึกษารู้สึกหงุดหงิด	3.22	1.14	ปานกลาง
รวม		3.67	0.46	สูง

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการตระหนักรู้แห่งตน โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการตระหนักรู้แห่งตน อยู่ระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 1, 3, 9 และ 13 นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการตระหนักรู้แห่งตน อยู่ระดับปานกลาง

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวม และรายข้อ (n = 385)

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
14	วางแผนการเรียนล่วงหน้าก่อนทุกภาคการศึกษา	3.43	0.93	ปานกลาง
15	เอาใจใส่โดยการเข้าชั้นเรียนทุกวิชา	3.84	0.84	สูง
16	ตั้งใจเรียน ขณะอาจารย์บรรยายการสอน	3.75	0.79	สูง
17	ซักถามอาจารย์ทันที เมื่อไม่เข้าใจ	3.23	1.00	ปานกลาง
18	ใช้เวลาว่างเข้าพบอาจารย์นอกชั้นเรียน	2.89	1.07	ปานกลาง
19	มุ่งมั่นตั้งใจด้วยการทบทวน สิ่งที่ได้เรียนมาแล้วในแต่ละวัน	3.09	0.95	ปานกลาง
20	ส่งการบ้านไม่ตรงตามเวลากำหนด	3.49	1.11	ปานกลาง
21	คิดว่าการขาดเรียนบางครั้งไม่เป็นเรื่องเสียหาย ขาดความตั้งใจทำการบ้าน โดยการลอกการบ้านเพื่อนส่งอาจารย์เป็น	3.32	1.18	ปานกลาง
22	ประจำ	3.59	1.07	สูง
23	ไม่สนใจที่จะอ่านหนังสือ ถ้ายังไม่ถึงวันสอบ	3.17	1.15	ปานกลาง
24	เมื่ออาจารย์สั่งงาน นักศึกษาหลีกเลี่ยงที่จะทำแต่จะให้เพื่อนทำแทน	3.79	1.18	สูง
25	มุ่งมั่นตั้งใจในการทำข้อสอบทุกครั้ง	4.20	0.93	สูง
26	ขยันเรียนเพื่อให้ ผลคะแนนออกมาดี	4.09	0.87	สูง
27	สนใจแสวงหาความรู้ใหม่ๆ	3.74	0.92	สูง
28	ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ	3.92	0.87	สูง
	รวม	3.57	0.55	สูง

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.57, S.D.=0.55$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 14, 17, 18, 19, 20, 21 และ 23 นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร อยู่ระดับปานกลาง

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านความมีวินัยในตนเอง โดยรวม และรายข้อ (n = 385)

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความมีวินัยในตนเอง	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
29	ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	3.78	0.87	สูง
30	สร้างความมีวินัยในตนเองโดยการประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นอย่างดี	3.89	0.79	สูง
31	แสดงกิริยามารยาท สุภาพเรียบร้อย	3.92	0.81	สูง
32	ฟังคำสั่ง คำตักเตือนของอาจารย์ผู้สอน	4.04	0.76	สูง
33	เข้าเรียน ตรงเวลา ตามตารางสอน	3.81	0.87	สูง
34	แต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	3.76	0.90	สูง
35	ใช้สัญลักษณ์เครื่องแต่งกาย ตรา เข็ม เข็มขัดมหาวิทยาลัย	4.07	0.93	สูง
36	ไม่นำ สิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมาย เข้ามหาวิทยาลัย	4.26	0.96	สูง
37	เคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเอง	4.24	0.83	สูง
38	ยอมรับในสิทธิหน้าที่ของบุคคลอื่น	4.16	0.76	สูง
39	ยินดีแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาดจากงานในหน้าที่	4.10	0.79	สูง
40	รักษาคำมั่นสัญญาต่อตนเองด้วยการตั้งใจมาเรียน	3.93	0.86	สูง
41	เมื่อเวลาอยู่ในห้องสมุดนักศึกษามักจะคุยส่งเสียงดัง	3.94	1.06	สูง
42	นักศึกษาแอบจดโน้ตเล็กๆ เข้าห้องสอบ	4.16	1.09	สูง
43	ทำเป็นไม่สนใจบุคคลอื่น ขณะเห็นทุจริตการสอบ	3.78	1.18	สูง
44	ไม่พอใจเมื่ออาจารย์สั่งงานให้ทำร่วมกับบุคคลอื่น	3.89	1.10	สูง
รวม		3.98	0.53	สูง

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความมีวินัยในตนเอง โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.98, S.D.=0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านความมีวินัยในตนเอง อยู่ระดับสูงทุกข้อ

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวโดยรวมและรายข้อ (n=385)

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
45	ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว	3.74	1.06	สูง
46	มีกิจกรรมในครอบครัวคือการวางแผนไปเที่ยวต่างจังหวัด	3.45	1.14	ปานกลาง
47	ช่วยเหลืองานทางบ้านด้วยการทำความสะอาดบ้าน	3.91	0.98	สูง
48	ช่วยจัดบ้านให้น่าอยู่เป็นประจำ	3.84	0.96	สูง
49	ช่วยทางบ้านประหยัดโดยการใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	3.82	0.92	สูง
50	ช่วยทางบ้านประหยัดโดยไม่เปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้หลังใช้งาน	4.00	0.99	สูง
51	คอยดูแลบุคคลในครอบครัวเมื่อถึงคราวเจ็บป่วย	4.12	0.87	สูง
52	ให้ความไว้วางใจโดยบอกครอบครัวทุกครั้งเมื่อไปเรียน	4.04	0.96	สูง
53	แจ้งให้สมาชิกในบ้านทราบ เมื่อทำกิจกรรมหลังเลิกเรียน	4.01	0.91	สูง
54	หลีกเลี่ยงที่จะเล่าเรื่องส่วนตัวให้กับคนในครอบครัวฟัง	3.10	1.22	ปานกลาง
55	เมื่อมีปัญหาเรื่องเรียน นักศึกษาจะไม่ปรึกษาบุคคลในครอบครัว	3.19	1.25	ปานกลาง
56	นักศึกษาไม่ต้องการให้บุคคลในครอบครัวห่วงใยมาก	3.17	1.25	ปานกลาง
57	เมื่อกลับบ้านไม่ตรงเวลานักศึกษามักจะหาเหตุผลกลบเกลื่อน	3.29	1.23	ปานกลาง
58	เมื่อท้อแท้การเรียน นักศึกษาต้องการให้สมาชิกในครอบครัวให้กำลังใจ	3.85	1.08	สูง
	รวม	3.68	0.54	สูง

จากตาราง 7 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.68, S.D.=0.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว อยู่ระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 46, 54, 55, 56 และ 57 นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว อยู่ระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ โดยรวมและรายข้อ (n = 385)

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
59	ออกกำลังกายทุก 2-3 วัน / สัปดาห์	3.25	1.34	ปานกลาง
60	ชอบออกกำลังกายเพราะสามารถทำให้สุขภาพดี	3.38	1.17	ปานกลาง
61	ใช้เวลาว่างพักผ่อนด้วยการนอนหลับ	3.76	0.99	สูง
62	หลังเลิกเรียนนักศึกษาใช้เวลาว่างด้วยการดูหนัง	3.52	1.02	สูง
63	เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์	3.74	0.89	สูง
64	รับประทานอาหารที่ทำเสร็จ ใหม่ ๆ	3.85	0.91	สูง
65	รู้สึกว่าการออกกำลังกายเป็นการเสียเวลามาก	3.62	1.21	สูง
66	เมื่อเวลาไม่สบาย นักศึกษามักจะปล่อยให้หายเอง	3.15	1.21	ปานกลาง
67	เมื่ออยู่บ้าน นักศึกษาจะทำความสะอาดที่อยู่อาศัย	3.61	1.07	สูง
68	ยามว่างนักศึกษาชอบจัดบ้านให้เป็นระเบียบ	3.81	0.99	สูง
69	เสื้อผ้าที่สวมใส่ นักศึกษาจะดูแลทำความสะอาดเรียบร้อย	3.95	0.98	สูง
70	ดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอโดยการตรวจสุขภาพประจำปี	3.75	1.14	สูง
รวม		3.62	0.53	สูง

จากตาราง 8 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}=3.62, S.D.=0.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ อยู่ระดับสูงเกือบทุกข้อ ยกเว้น ข้อ 59, 60 และ 66 นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ อยู่ระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ (n=385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	ชาย n = 149		การแปลผล	หญิง n = 236		การแปลผล
	$\bar{X}$	SD		$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการตระหนักรู้แห่งตน	3.68	0.49	สูง	3.65	0.44	สูง
2. ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.60	0.61	สูง	3.54	0.50	สูง
3. ด้านความมีวินัยในตนเอง	3.89	0.56	สูง	4.04	0.50	สูง
4. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.57	0.54	สูง	3.74	0.52	สูง
5. ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	3.62	0.57	สูง	3.61	0.51	สูง
รวม	3.67	0.55	สูง	3.72	0.49	สูง

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เพศชายและเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมและรายด้าน อยู่ระดับสูง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามระดับชั้นปีที่ศึกษา(n=385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	ชั้นปีที่ 1 $\bar{X}$ (n=204) แปลผล			ชั้นปีที่ 2 $\bar{X}$ (n=31) แปลผล			ชั้นปีที่ 3 $\bar{X}$ (n=117) แปลผล			ชั้นปีที่ 4 $\bar{X}$ (n=44) แปลผล		
	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	SD	
1. ด้านการตระหนักรู้แห่งตน	3.66	0.42	สูง	3.75	0.6	สูง	3.63	0.43	สูง	3.73	0.64	สูง
2. ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.54	0.54	สูง	3.71	0.61	สูง	3.55	0.52	สูง	3.61	0.58	สูง
3. ด้านความมีวินัยในตนเอง	3.96	0.55	สูง	4.14	0.44	สูง	3.95	0.49	สูง	4.03	0.58	สูง
4. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.58	0.52	สูง	3.86	0.64	สูง	3.77	0.51	สูง	3.74	0.52	สูง
5. ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	3.53	0.52	สูง	3.72	0.57	สูง	3.68	0.5	สูง	3.76	0.6	สูง
รวม	3.65	0.51	สูง	3.83	0.57	สูง	3.71	0.49	สูง	3.77	0.58	สูง

จากตาราง 10 แสดงว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่เรียนชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามคณะที่ศึกษา (n=385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	บริหารธุรกิจ		นิติศาสตร์		นิเทศศาสตร์		วิศวกรรมศาสตร์		สถาปัตยกรรม		ศิลปศาสตร์		วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
	n = 117		n = 20		n = 68		n = 37		n = 29		n = 94		n = 20	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1.การตระหนักรู้แห่งตน	3.60	0.41	3.76	0.44	3.56	0.29	3.56	0.32	3.58	0.43	3.93	0.53	3.36	0.57
2.ความขยันหมั่นเพียร	3.53	0.48	3.59	0.56	3.42	0.46	3.38	0.41	3.38	0.46	3.85	0.65	3.38	0.44
3.ความมีวินัยในตนเอง	4.05	0.48	3.90	0.69	3.84	0.50	3.73	0.32	3.79	0.57	4.25	0.48	3.60	0.47
4.ความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.83	0.54	3.78	0.50	3.54	0.50	3.42	0.44	3.37	0.48	3.80	0.46	3.47	0.71
5.การดูแลรักษาสุขภาพ	3.67	0.49	3.72	0.65	3.44	0.48	3.38	0.47	3.32	0.57	3.80	0.52	3.53	0.51
รวม	3.73	0.48	3.75	0.56	3.56	0.44	3.49	0.39	3.49	0.50	3.93	0.52	3.46	0.54

จากตาราง 11 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ศึกษาคณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง ยกเว้นนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามภูมิภาค (n=385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	กรุงเทพและปริมณฑล(n= 168)			ต่างจังหวัด (n = 217)		
	$\bar{X}$	SD	การแปลผล	$\bar{X}$	SD	การแปลผล
1. ด้านการตระหนักรู้แห่งตน	3.67	0.46	สูง	3.66	0.46	สูง
2. ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.54	0.56	สูง	3.58	0.53	สูง
3. ด้านความมีวินัยในตนเอง	3.97	0.52	สูง	3.99	0.53	สูง
4. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.65	0.51	สูง	3.69	0.55	สูง
5. ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	3.57	0.52	สูง	3.64	0.53	สูง
รวม	3.68	0.51	สูง	3.71	0.52	สูง

จากตาราง 12 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพและปริมณฑล และมีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีความรับผิดชอบต่อนเองโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับสูง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ภูมิลำเนา ผลปรากฏดังตาราง 13 – 22

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามเพศ (n = 385)

ความรับผิดชอบต่อนเอง	เพศชาย (n = 149)		เพศหญิง (n = 236)		t	P-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.ด้านการตระหนักรู้แห่งตน	3.68	0.49	3.65	0.44	0.61	0.54
2.ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.60	0.61	3.54	0.50	1.02	0.30
3.ด้านความมีวินัยในตนเอง	3.89	0.56	4.04	0.50	2.68**	0.00
4.ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.57	0.54	3.74	0.52	3.10**	0.00
5.ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	3.62	0.57	3.61	0.51	0.29	0.77
รวม	3.67	0.55	3.72	0.49	0.77	0.32

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่มีเพศต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่านักศึกษาเพศชาย และนักศึกษาเพศหญิง มีความรับผิดชอบต่อนเองโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความรับผิดชอบต่อนเอง ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ ไม่แตกต่างกัน โดยที่นักศึกษาเพศชายมีความรับผิดชอบต่อนเองด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านการดูแลรักษาสุขภาพสูงกว่านักศึกษาเพศหญิง และนักศึกษาเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อนเองด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวสูงกว่านักศึกษาเพศชาย

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
จำแนกตามระดับชั้นปี (n =385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการตระหนักรู้แห่งตน					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.51	0.17	0.79	0.49
ภายในกลุ่ม	381	82.06	0.21		
รวม	384	82.57			
2. ด้านความขยันหมั่นเพียร					
ระหว่างกลุ่ม	3	0.84	0.28	0.93	0.42
ภายในกลุ่ม	381	114.50	0.30		
รวม	384	115.34			
3. ด้านความมีวินัยในตนเอง					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.02	0.34	1.21	0.30
ภายในกลุ่ม	381	107.75	0.28		
รวม	384	108.77			
4. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.92	1.30	4.63**	0.00
ภายในกลุ่ม	381	107.55	0.28		
รวม	384	111.47			
5. ด้านการดูแลสุขภาพสภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.12	1.04	3.71	0.12
ภายในกลุ่ม	381	106.72	0.28		
รวม	384	109.84			
6. โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	3	9.42	3.14	11.28	1.24
ภายในกลุ่ม	381	518.60	1.36		
รวม	384	528.03	4.58		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่มีระดับชั้นปีต่างกันเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกันมีความรับผิดชอบ

ต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ ดังตาราง 15

ตาราง 15 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว จำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้นปี		ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4
	$\bar{X}$	3.58	3.86	3.77	3.74
ชั้นปีที่ 1	3.58		0.28	0.19**	0.16
ชั้นปีที่ 2	3.86			0.09	0.12
ชั้นปีที่ 3	3.77				0.03
ชั้นปีที่ 4	3.74				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ระดับชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนชั้นปีอื่นๆ ไม่แตกต่าง

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
จำแนกตามคณะวิชาที่ศึกษา (n =385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการตระหนักรู้แห่งตน					
ระหว่างกลุ่ม	6	10.58	1.76	9.26**	0.00
ภายในกลุ่ม	378	71.99	0.19		
รวม	384	82.57			
2. ด้านความขยันหมั่นเพียร					
ระหว่างกลุ่ม	6	11.44	1.90	6.93**	0.00
ภายในกลุ่ม	378	103.90	0.27		
รวม	384	115.34			
3. ด้านความมีวินัยในตนเอง					
ระหว่างกลุ่ม	6	14.93	2.48	10.02**	0.00
ภายในกลุ่ม	378	93.84	0.24		
รวม	384	108.77			
4. ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว					
ระหว่างกลุ่ม	6	11.74	1.95	7.41**	0.00
ภายในกลุ่ม	378	99.73	0.26		
รวม	384	111.47			
5. ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ					
ระหว่างกลุ่ม	6	9.23	1.54	5.78**	0.00
ภายในกลุ่ม	378	100.61	0.26		
รวม	384	109.84			
6. โดยรวม					
ระหว่างกลุ่ม	6	57.94	9.65	39.42**	0.00
ภายในกลุ่ม	378	470.08	1.24		
รวม	384	528.03	10.90		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ศึกษาคณะวิชาที่ต่างกันเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาที่ต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาที่ต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้าน

ความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ดังตาราง 17-21

ตาราง 17 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการตระหนักรู้แห่งตน จำแนกตามคณะวิชาที่ศึกษา (n =385)

คณะวิชาที่ศึกษา	คณะ บริหารธุรกิจ จ	คณะ นิติศาสตร์ ร	คณะ นิเทศ ศาสตร์ ร	คณะ วิศวกรรม ศาสตร์	คณะ สถาปัตยกรรม ม	คณะศิลป ศาสตร์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
	$\bar{X}$ 3.60	3.76	3.56	3.56	3.58	3.93	3.36
คณะบริหารธุรกิจ	3.60					0.33**	
คณะนิติศาสตร์	3.76						
คณะนิเทศศาสตร์	3.56					0.37**	
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3.56					0.37**	
คณะสถาปัตยกรรม	3.58					0.35**	
คณะศิลปศาสตร์	3.93						0.57**
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.36						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ศึกษาคณะศิลปศาสตร์กับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการตระหนักรู้แห่งตน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคณะอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 18 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียร จำแนกตามคณะวิชาที่ศึกษา (n =385)

คณะวิชาที่ศึกษา	คณะ บริหารธุรกิจ	คณะ นิติศาสตร์	คณะ นิเทศ ศาสตร์	คณะ วิศวกรรมศาสตร์	คณะ สถาปัตยกรรม	คณะศิลป ศาสตร์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
	$\bar{X}$	3.53	3.59	3.42	3.38	3.48	3.85
คณะบริหารธุรกิจ	3.53					0.32**	
คณะนิติศาสตร์	3.59						
คณะนิเทศศาสตร์	3.42					0.43**	
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3.38					0.47**	
คณะสถาปัตยกรรม	3.48					0.35**	
คณะศิลปศาสตร์	3.85						0.46**
คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	3.38						

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง18 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ศึกษาคณะศิลปศาสตร์กับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านความขยันหมั่นเพียร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคณะอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 19 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความมีวินัยในตนเอง จำแนกตามคณะวิชาที่ศึกษา (n =385)

คณะวิชาที่ศึกษา	คณะ บริหารธุรกิจ	คณะ นิติศาสตร์	คณะ นิเทศ ศาสตร์	คณะ วิศวกรรมศาสตร์	คณะ สถาปัตยกรรม ศาสตร์	คณะศิลป ศาสตร์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	
	$\bar{X}$	4.05	3.90	3.84	3.73	3.79	4.25	3.60
คณะบริหารธุรกิจ	4.05							0.45**
คณะนิติศาสตร์	3.90							
คณะนิเทศศาสตร์	3.84					0.40**		
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3.73					0.51**		
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	3.79					0.45**		
คณะศิลปศาสตร์	4.25							0.65**
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.60							

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคณะศิลปศาสตร์กับคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความมีวินัยในตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคณะอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 20 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว จำแนกตามคณะวิชาที่ศึกษา (n =385)

คณะวิชาที่ศึกษา	คณะ บริหารธุรกิจ	คณะ นิติศาสตร์	คณะ นิเทศ ศาสตร์	คณะ วิศวกรรมศาสตร์	คณะ สถาปัตย กรรม	คณะศิลป ศาสตร์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
$\bar{X}$	3.83	3.78	3.54	3.42	3.37	3.80	3.47
คณะบริหารธุรกิจ	3.83		0.29**	0.41**	0.46**		
คณะนิติศาสตร์		3.78					
คณะนิเทศศาสตร์			3.54				
คณะวิศวกรรมศาสตร์				3.42		0.37**	
คณะสถาปัตยกรรม					3.37	0.43**	
คณะศิลปศาสตร์						3.80	
คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี							3.47

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 20 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ศึกษาคณะบริหารธุรกิจกับคณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์ กับคณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคณะอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การทดสอบรายคู่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ จำแนกตามคณะวิชาที่ศึกษา (n =385)

คณะวิชาที่ศึกษา		คณะ บริหารธุรกิจ	คณะ นิติศาสตร์	คณะ นิเทศ ศาสตร์	คณะ วิศวกรรมศาสตร์	คณะ สถาปัตย กรรม	คณะศิลป ศาสตร์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี
	$\bar{X}$	3.67	3.72	3.44	3.48	3.32	3.80	3.53
คณะบริหารธุรกิจ	3.67							
คณะนิติศาสตร์	3.72							
คณะนิเทศศาสตร์	3.44							
คณะวิศวกรรมศาสตร์	3.48							
คณะสถาปัตยกรรม	3.32							
คณะศิลปศาสตร์	3.80			0.36**		0.48**		
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	3.53							

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 21 พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่ศึกษาคณะศิลปศาสตร์กับคณะนิเทศศาสตร์ และคณะศิลปศาสตร์กับคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านการดูแลรักษาสุขภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนคณะอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
จำแนกตามภูมิลำเนา (n =385)

ความรับผิดชอบต่อตนเอง	กรุงเทพและปริมณฑล(n=168)		ต่างจังหวัด(n=217)		t	P-value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.ด้านการตระหนักรู้แห่งตน	3.67	0.46	3.66	0.46	0.23	0.81
2.ด้านความขยันหมั่นเพียร	3.54	0.56	3.58	0.53	0.67	0.50
3.ด้านความมีวินัยในตนเอง	3.97	0.52	3.99	0.53	0.37	0.71
4.ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว	3.65	0.51	3.69	0.55	0.76	0.44
5.ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ	3.57	0.52	3.64	0.53	1.18	0.23
รวม	3.68	0.51	3.71	0.52	0.55	0.54

จากตาราง 22 นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่มีภูมิลำเนาต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพและปริมณฑล และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อนองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อนองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในแต่ละด้านและโดยรวม จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และภูมิลำเนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จาก 7 คณะวิชา ได้แก่ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 5,013 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 385 คน จำแนกเป็น คณะบริหารธุรกิจ 117 คน คณะนิติศาสตร์ 20 คน คณะนิเทศศาสตร์ 68 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ 37 คน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ 29 คน คณะศิลปศาสตร์ 94 คน และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 20 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อนองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีทั้งหมด 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ความรับผิดชอบต่อนอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วย ด้านการตระหนักรู้แห่งตน จำนวน 13 ข้อ ด้านความขยันหมั่นเพียร จำนวน 15 ข้อ ด้านความมีวินัยในตนเอง จำนวน 16 ข้อ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว จำนวน 14 ข้อ และด้านการดูแลรักษาสุขภาพ จำนวน 12 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินงานเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเพื่อนำไปขออนุญาตและขอความร่วมมือในการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขออนุญาตและแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2554 – 30 มีนาคม 2554 จำนวน 385 ฉบับและได้รับคืนมา 385 ฉบับตรวจสอบแล้วมีฉบับที่สมบูรณ์ 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์จำนวน 385 ฉบับ คือตอบครบทุกข้อนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดและนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกออกเป็น 3 ตอน คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ
2. การหาระดับค่าความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา 5 ด้าน โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อพิจารณาแบ่งระดับค่าความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษาโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายที่กำหนดไว้
3. การเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามตัวแปรเพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และภูมิลำเนา ดังนี้
  - 3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้สูตร t-test โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่มด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 3.3 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี Scheffe' โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว และด้านการดูแลสุขภาพสภาพ และผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามเพศ ระดับชั้นปี

คณะที่ศึกษา และภูมิสำเนา ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง เมื่อพิจารณาทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับสูง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต จำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และภูมิสำเนา ผลการวิจัยพบว่า

2.1 เพศ : พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านการดูแลรักษาสุขภาพไม่แตกต่าง

2.2 ระดับชั้นปี : พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านการดูแลรักษาสุขภาพไม่แตกต่าง

2.3 คณะที่ศึกษา : พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาที่ต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาคณะศิลปศาสตรมีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจาก นักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน และด้านความขยันหมั่นเพียรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปศาสตรมีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะนิเทศศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปศาสตรมีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาคณะศิลปศาสตรมีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านการดูแลรักษาสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4 ภูมิสำเนา : พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาแตกต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองโดยรวมไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิสำเนาอยู่กรุงเทพฯ และปริมณฑล และนักศึกษามีภูมิสำเนาอยู่ต่างจังหวัดมีความรับผิดชอบต่อตนเองไม่แตกต่าง

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พบว่า

1. นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อตนเองทั้งโดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ อยู่ในระดับสูง ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีอายุระหว่าง 17-23 ปีเป็นผู้ที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว ซึ่งการเรียนระดับอุดมศึกษาเป็นการเรียนที่นักศึกษาที่มีความเป็นอิสระมาก ดังคำกล่าวของ สำเนา ขจรศิลป์ (2540: 84-88) ที่กล่าวว่า ลักษณะนักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายคือผู้ใหญ่ในวัยต้นเป็นวัยที่ยังมีประสบการณ์ในชีวิตน้อย เป็นวัยที่ต้องปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่างๆ อีกมาก อีกประการหนึ่งนักศึกษาก็ยังไม่มีรายได้จึงต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดาหรือญาติพี่น้องในด้านค่าใช้จ่ายในการศึกษา นอกจากนั้นการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูงที่ต้องใช้ทั้งสติปัญญาและทักษะในการศึกษามาก การที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาอย่างดีต้องอาศัยความตั้งใจ ความรับผิดชอบต่อตนเองและการตั้งใจในการฝึกฝนและศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังต้องเป็นผู้ที่สามารถยอมรับในการกระทำของตนเองพร้อมที่จะปรับปรุงและแก้ไขรวมทั้งสามารถประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530: 1-2) ที่กล่าวถึง นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาว่าเป็นวัยที่มีพลังกายและพลังความคิดที่จะสามารถนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้อย่างดี โดยเฉพาะวัย 18-19 ปีเป็นวัยที่นักจิตวิทยาพัฒนาการเชื่อว่าสมองได้รับการพัฒนาถึงขีดสูงสุดคือไวต่อการเปลี่ยนแปลง ประกอบกับมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มุ่งพัฒนาผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ และความสามารถสูงในสาขาอาชีพต่างๆ ให้ออกไปประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ มีความเชื่อมั่นในตนเอง รู้จักค้นคว้าหาความรู้ความสามารถ และประสบการณ์มาใช้ในการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้อย่างรอบคอบ มีความรับผิดชอบต่อสังคม ในการเข้าร่วมแก้ไขและสร้างสรรค์สังคม อีกทั้งมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาค้นคว้าวิทยาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพ สามารถปรับตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เพื่อให้การศึกษาส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง มุ่งพัฒนาคุณภาพของประชาชนโดยทั่วไป ขยายโอกาสทางการศึกษาสำหรับ ผู้ที่สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และให้ผู้ประกอบอาชีพได้มีโอกาสศึกษาเพิ่มพูนวิทยฐานะ เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐในการจัดการศึกษา และเพื่อปลูกฝังนักศึกษาให้มีความรับผิดชอบต่อชาติศาสนาและพระมหากษัตริย์ (มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2552: 15) ดังนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงต้องรับผิดชอบ ต่อการพัฒนาสมองของชาติ ในระดับนี้ด้วยความตั้งใจและระมัดระวังที่สุดอาจกล่าวได้ว่า ภารกิจหลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษา คือมีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ ในวิชาการขั้นสูง ที่พร้อมจะรับผิดชอบในหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมาย และสามารถนำความรู้ ความคิดมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้อย่างถูกต้องและ

เหมาะสม ตลอดจนสร้างบุคลิกภาพพัฒนานิสัย และพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาให้พร้อมที่จะเป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม สามารถอยู่และทำงานร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข และพร้อมที่จะสร้างสรรค์ประเทศให้เจริญก้าวหน้า

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการตระหนักรู้แห่งตนอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ตระหนักรู้ว่าการเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นเรื่องยาก ต้องใช้ความมานะพยายามโดยการเตรียมตัวก่อนมาเรียน หมั่นสนใจค้นคว้ารายละเอียดวิชาความรู้ที่ต้องศึกษา คอยติดตามข่าวสารบ้านเมืองเพื่อนำมาประกอบการเรียน อีกทั้งยังสามารถที่จะประเมินตนเองได้ถึงจุดเด่นและจุดด้อยพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของตนเอง

ด้านความขยันหมั่นเพียร ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความขยันหมั่นเพียรอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียนเอาใจใส่ในการศึกษา และการทำงาน มีความพากเพียรมานะบากบั่น มีความอดสาหะรอบคอบ หมั่นฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่และสามารถวางแผนงานให้สำเร็จลุล่วงตามเวลาที่กำหนด

ด้านความมีวินัยในตนเอง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความมีวินัยในตนเองอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาได้ปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย สร้างความมีวินัยในตนเอง โดยการประพฤติปฏิบัติตนเป็นอย่างดี แสดงกิริยามารยาทสุภาพเรียบร้อย เชื่อฟังคำสั่งคำตักเตือนของอาจารย์ผู้สอน ทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตนเองและผู้อื่น รักษาคำมั่นสัญญาตรงต่อเวลา เคารพและยอมรับในสิทธิหน้าที่ของตนและผู้อื่น

ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษามีความสัมพันธ์ในครอบครัวกันอย่างมั่นคงมีความศรัทธาต่อกัน มีความรัก ความห่วงใย ให้กำลังใจ เอาใจใส่ดูแล มีวินัยรับผิดชอบ การให้เสรีภาพ การใช้เวลาทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน การแสดงน้ำใจไมตรีช่วยเหลือกัน การแสดงประชาธิปไตยในครอบครัวรู้จักบทบาท และหน้าที่ของแต่ละคนมี ความปรารถนาดีต่อกัน

ด้านการดูแลรักษาสุขภาพ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านการดูแลรักษาสุขภาพอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาให้ความสนใจที่มีต่อตนเองในเรื่องของสุขภาพ โดยการหมั่นออกกำลังกายให้สุขภาพร่างกายแข็งแรง การใช้เวลาว่างด้วยการพักผ่อนนอนหลับ หรือ ดูหนังฟังเพลง รับประทานอาหารที่สะอาด และมีประโยชน์ต่อร่างกาย การตรวจตราดูแลสุขภาพความสะอาด เสื้อผ้า เครื่องใช้ และที่อยู่อาศัยและหมั่นตรวจเช็คสุขภาพร่างกายอย่างสม่ำเสมอ จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงส่งผลให้นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตมีความรับผิดชอบต่อตนเองในแต่ละด้านอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขวัญฤดี ขำสอนสัตย์ (2542: 51) ศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่1-6 มหาวิทยาลัยมหิดลจำนวน 8,291 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และพฤติกรรมความรับผิดชอบพบว่าพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล โดยรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง และการกระทำของตนเอง ความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียน ความรับผิดชอบต่อสถาบัน ความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับสูงและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษามีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อทุกด้านอยู่ในระดับสูง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตจำแนกตามตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา และภูมิภาค ผลการวิจัย พบว่า

2.1 เพศ : พบว่านักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิงมีความรับผิดชอบต่อตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน โดยนักศึกษาเพศชายและนักศึกษาเพศหญิง มีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร และด้านการดูแลรักษาสุขภาพไม่แตกต่าง ทั้งนี้เป็นเพราะ การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ นั้น เพศชายและเพศหญิงได้รับการปฏิบัติจากผู้ใหญ่ให้มีบทบาททางเพศที่ต่างกัน นั่นคือเพศชายได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีความความกล้า เป็นผู้นำ และมีอิสระมากกว่า ในขณะที่เพศหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูและถูกปลูกฝังให้มีความเป็นหญิง มีความอ่อนน้อม โดยเฉพาะด้านความมีวินัยในตนเองได้ถูกฝึกฝนให้มีความรับผิดชอบต่อตั้งแตอยู่ในบ้าน ให้เชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่ และให้ประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม ฝึกความมีวินัย ความอดทนอดกลั้น ฝึกใช้ความคิดเพื่อหาเหตุผลในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรอบคอบ ฝึกใช้สติพิจารณาด้วยความละเอียดถี่ถ้วน ฝึกความขยันหมั่นเพียรในเรื่องการเรียน และเรื่องงาน การสร้างสัมพันธ์ภาพในครอบครัว การห่วงใยใส่ใจบุคคลในครอบครัว มีความเห็นใจผู้อื่นมีการช่วยเหลือเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฤดี ข้าชอนสัตย์ (2542 : 74) เกี่ยวกับตัวแปรเพศ ในเรื่องความรับผิดชอบต่อของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่านักศึกษาเพศหญิงมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองและการกระทำของตนเองมากกว่านักศึกษาเพศชาย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ระดับชั้นปี : พบว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมไม่แตกต่าง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความรับผิดชอบต่อตนเองด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการตระหนักรู้แห่งตน ด้านความขยันหมั่นเพียร ด้านความมีวินัยในตนเอง และด้านการดูแลรักษาสุขภาพไม่แตกต่าง ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เป็นช่วงของวัยที่มีวุฒิสูงกว่าถ้าเปรียบแล้วก็ป็นรุ่นพี่สำหรับรุ่นน้องในระดับชั้นปีที่ 1 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งถือว่าเป็นวัยที่เพิ่งผ่านการเป็น

นักเรียนในระดับชั้นมัธยมปลายและเริ่มเข้าสู่การเป็นนักศึกษาของการเรียนในระดับชั้นอุดมศึกษา ซึ่งเป็นวัยของการค้นหาในระยะแรกๆของการเรียน ดังที่ สำนาว์ ขจรศิลป์ (2540: 84-88) กล่าวถึงลักษณะนักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย คือ ผู้ใหญ่ในวัยต้น เป็นวัยที่ยังมีประสบการณ์ในชีวิตน้อย เป็นวัยที่ต้องปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ต่างๆอีกมาก นอกจากนั้น การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูง ที่ต้องใช้ทั้งสติปัญญาและทักษะในการศึกษามาก แต่สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 ได้ใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียนมาแล้วเป็นระยะเวลา 3 ปี การเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จะเน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ประกอบกับได้สะสมเพิ่มพูนความรู้สึนึกคิดและประสบการณ์หลายๆด้านและการได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อีกทั้งยังเป็นการเตรียมตัวเพื่อที่จะขึ้นไปอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นปีสุดท้าย เรื่องการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติจะน้อยลงเพราะใกล้จบหลักสูตร และมีแนวโน้มที่จะหันเหความสนใจออกไปจากมหาวิทยาลัย โดยจะให้ความสนใจในเรื่องของการศึกษาต่อและทำงาน ก็จะมองถึงความก้าวหน้าในอนาคตมากกว่าเรื่องอื่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผกาเพ็ญ จรุงแสง (2547:94) เกี่ยวกับตัวแปรระดับชั้นปีที่ศึกษาในเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตต่อพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ผลการวิจัย พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 คณะที่ศึกษา : พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาคณะวิชาต่างกันมีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่านักศึกษาคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะบริหารธุรกิจ, คณะนิเทศศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านการตระหนักรู้แห่งตน และด้านความขยันหมั่นเพียรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, คณะนิเทศศาสตร์, คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านความมีวินัยในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจและนักศึกษาคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์มีความรับผิดชอบต่อตนเองแตกต่างจากนักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ด้านการดูแลรักษาสุขภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละคณะมีระบบการเรียนการสอน เนื้อหาหลักสูตรและสาระวิชาที่เรียนส่วนใหญ่จะแตกต่างกันออกไป อย่างเช่น นักศึกษาคณะศิลปศาสตร์ เนื้อหาวิชาหลักสูตรส่วนใหญ่จะมีทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ เน้นการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสังคม เนื้อหาสาระวิชาที่เรียนเป็นเรื่องของงานบริการ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย อย่างบ่อยครั้งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่แตกต่างจาก นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจจะเรียนไป

ทางด้านทางการบริหารการจัดการ ทางการตลาดและการบัญชี คณะนิเทศศาสตร์และคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ซึ่งจะเรียนทางด้านการสร้างสรรค์ การออกแบบ การใช้จินตนาการ เน้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยส่วนใหญ่จะได้รับการบ้านจากอาจารย์ผู้สอนเป็นประจำ สำหรับคณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่เนื้อหาหลักสูตรวิชาการเรียนจะมุ่งเน้นไป ทางการวิเคราะห์คำนวณตัวเลข เป็นส่วนใหญ่อาจต้องมีการฝึกงานหลังจากที่ได้เรียนในภาคทฤษฎีในช่วงระหว่างปิดภาคการศึกษา นอกจากเหตุผลต่างๆที่แต่ละคณะ มีความแตกต่างกัน ก็ยังมีปัจจัยบางตัว ของความแตกต่างที่ทำให้ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มีความแตกต่างกันอาจเกิดขึ้นจาก การที่นักศึกษาได้เข้ามาเรียนในระดับชั้นอุดมศึกษานั้นแต่ละคนมีแนวทางในการเลือกเข้าศึกษาในคณะที่ต้องการ นั้นขึ้นอยู่กับหลายๆปัจจัย ได้แก่ การคำนึงถึงตนเองในแง่ความรู้ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ตลอดจน สภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว พิจารณาถึงสถาบันหรือคณะที่จะเข้าศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร ระบบการเรียนการสอน ลักษณะเนื้อหาวิชาค่าใช้จ่าย บริการต่างๆ และวุฒิที่ได้รับ คำนึงถึงตลาดแรงงาน หรือแนวทางการประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง ความต้องการของอาชีพ รวมทั้งแนวโน้มของตลาดแรงงาน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง : ไขข้อข้องใจ. 2552: 23) และประกอบกับความชอบส่วนตัว ทั้งหมดนี้จึงเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจที่จะเลือกคณะที่ศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์ (2542: 74) เกี่ยวกับตัวแปรคณะที่ศึกษาในเรื่องความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่านักศึกษาที่ศึกษาในคณะวิชาที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยรวมและทุกด้านไม่แตกต่างกันแต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักศึกษาที่ศึกษาในคณะสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพมีพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อการศึกษาเล่าเรียนและพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสถาบันสูงกว่า นักศึกษาคณะสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

2.4 ภูมิภาค : พบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีความรับผิดชอบต่อตนเอง โดยรวมและรายด้าน พบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่กรุงเทพและปริมณฑล และนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด มีความรับผิดชอบต่อตนเองไม่แตกต่างกันทั้งนี้เป็นเพราะ นักศึกษาที่อาศัยอยู่แต่ละภูมิลำเนา ได้เข้ามาศึกษาในระดับชั้นอุดมศึกษานั้นแต่ละคนต่างก็มีแนวทางในการตัดสินใจที่จะเข้าศึกษาสถาบันที่ต้องการนั้นขึ้นอยู่กับหลายๆปัจจัย อาทิเช่น ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ การพิจารณาถึงสถาบันหรือคณะที่จะเข้าศึกษา เกี่ยวกับหลักสูตรระบบการเรียนการสอน ลักษณะเนื้อหาวิชา ค่าใช้จ่าย การบริการต่างๆ และวุฒิที่ได้รับ การคำนึงถึงตลาดแรงงาน หรือแนวทางการประกอบอาชีพ ปัจจัยทางด้านครอบครัว เช่นสภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง การสร้างทัศนคติต่อคุณค่าทางการศึกษา

ปัจจัยทั่วไปได้แก่ ภูมิสภาพสิ่งแวดล้อม การเดินทาง ที่อยู่อาศัย เพื่อนหรือคนใกล้ชิด ระบบการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาจึงเป็นการเรียนที่นักศึกษาต้องใช้ความมานะความพยายาม อุตสาหะเป็นอย่างมากเหตุเพราะว่าการเรียนระดับนี้มีความเป็นอิสระมาก ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการเข้ามาแสวงหาวิชาความรู้และความสามารถ การที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาได้เป็น

อย่างดีนั้นจะต้องอาศัยความมุ่งมั่นตั้งใจ ต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นศรัทธา และต้องสร้างแรงจูงใจในการฝึกฝนค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองเป็นอย่างมาก จากเหตุผลดังกล่าวและปัจจัยทั้งหลายที่ได้กล่าวมาแล้ว เป็นเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาแต่ละคนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯ และปริมณฑล และที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด ต่างก็มีจุดมุ่งหมายแนวทางเดียวกันก็คือ การเข้ามาศึกษาหาวิชาความรู้ เพิ่มพูนศักยภาพ เหมือนกัน จึงทำให้ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษาไม่พบความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ์ จันทร์สว่าง และคณะ (2543: 8-9) ที่ทำการศึกษาวិธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเอง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนให้สูงขึ้น ความรับผิดชอบต่อตนเอง จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในระดับปริญญาตรีเพราะผู้สอนไม่ได้อยู่ใกล้ชิดเพื่อคอยแนะนำนักศึกษาอย่างใกล้ชิดอยู่ตลอดเวลา โดยทั่วไปนักศึกษามักเคยชินกับการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาที่ครูเป็นผู้ป้อนความรู้ให้ โดยไม่มีความกระตือรือร้นที่จะขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเอง ขาดความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย จึงควรจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรม หากไม่สามารถฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองได้แล้ว ย่อมเป็นการยากที่จะพัฒนา

จากการศึกษาวิจัยที่กล่าวมาพบว่าตัวแปร เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา ภูมิลำเนา ส่งผลต่อความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษามีความรับผิดชอบต่อตนเองอยู่ในระดับสูง ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ว่าควรต้องมีการพัฒนาตลอดเวลา ดังนั้นผู้บริหารมหาวิทยาลัย และผู้ที่เกี่ยวข้องควรนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้นำไปพัฒนา หาแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
2. จัดกิจกรรมและโครงการให้นักศึกษาเข้าร่วมเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม เช่นโครงการช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โครงการเรียนรู้รักษาสัมคิระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน
3. จัดให้มีโครงการร่วมกันระหว่างครอบครัวนักศึกษากับมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างกันรวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์แก่นักศึกษา
4. จัดทำโครงการประเมินผลและติดตามผลความรับผิดชอบทางด้านการทำงานและด้านการศึกษาต่อของนักศึกษาทุกปีเพื่อที่จะได้นำข้อมูลมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษา ถึงความรับผิดชอบต่อทางด้านอื่นๆ เช่น ความรับผิดชอบต่อสถาบัน ความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อครอบครัว
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาถึงความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตวิทยาเขตร่มเกล้า ด้วยเพื่อจะได้ทราบถึงความรับผิดชอบของนักศึกษาอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทั้งมหาวิทยาลัย
3. ในการศึกษาครั้งต่อไปควรศึกษาแปรทางด้านอื่นๆ ที่ส่งผลต่อความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัย เช่นตัวแปร สาขาวิชาที่ศึกษา ลักษณะการมาเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กীরติ บุญเจือ. (2542). จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน. กรุงเทพฯ: บริษัท โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- เกษม สุวรรณสัมฤทธิ์. (2548). ผลของโปรแกรมฝึกอบรมตามแนวจิตวิทยา เอ็กซีสเทนเชียลที่มีต่อความรับผิดชอบและความภาคภูมิใจในตนเองของตัวแทนประกันชีวิต. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. ถ่ายเอกสาร.
- ขวัญฤดี ขำช่อนสัตย์. (2542). การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณางค์ คำณูเอนก. (2544). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบรมนิวาส. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน.(ม.ป.ป.) แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544). กรุงเทพฯ: อรรถผลการพิมพ์.
- คู่มือนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. (2550). คู่มือนักศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- คมเพชร จัตรศุกกุล. (2546). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- จันทร์หา พวงยอด. (2543). การพัฒนาความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพุทธจักรวิทยาโดยใช้กิจกรรมและเทคนิคการประเมินผลจากสภาพจริง. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา) กรุงเทพฯ. : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จूरรัตน์ นันทย์ทวีกุล. (2540). การวิเคราะห์องค์ประกอบคุณลักษณะความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จินตนา ธนวิบูลย์ชัย. (2540). คุณสมบัติในการวัดและคุณภาพของมาตรวัดเจตคติเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมที่สร้างขึ้นโดยการประยุกต์วิธีการของธอร์นไวด์. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (การทดสอบและวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ไชยรัตน์ ปราณี. (2541). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พฤติกรรมการทำงานกลุ่มและความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนสังคมศึกษา โดยการสอนแบบซินดิเคทกับการสอนตามคู่มือ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา การแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ดวงเดือน พันธุมนาวิน ; และเพ็ญแข ประจัญปัจฉิม. (2520). *จริยธรรมของเยาวชนไทยรายงานการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองเรียน อมรรักษ์กุล. (2520). *กิจกรรมในโรงเรียน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- ทิสนา แคมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นภดล ภาชนะวิเชียร. (2540). *การศึกษาค่านิยมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่ได้รับการสร้างเสริมด้วยกระบวนการที่พัฒนาตามแนวคิดของไอเซ็นและแรทส์*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ป.มหาพันธ์. (2536) *สอนเด็กให้มีความรับผิดชอบ* พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- ปรีชา ชัยนิยม. (2542). *การศึกษาความคิดเห็นของการสอนความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยโดยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในสถานศึกษา* สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ปรินญญาณีพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ: วิสิทธิ์พัฒนา.
- พระธรรมปิฎก. (2546). *พุทธธรรม* พิมพ์ครั้งที่ 11 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
- ยินดี ศรีศักดิ์หิรัญ. (2542). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางสังคม การบรรลุงานตามขั้นพัฒนาการ และพฤติกรรมความรับผิดชอบของวัยรุ่น ในกรุงเทพมหานคร* วิทยานิพนธ์ วท.ม.(จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวนาท สุนทร. (2546). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเอกลักษณ์แห่งตนกับพฤติกรรมความรับผิดชอบของวัยรุ่น* วิทยานิพนธ์ วท.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ถ่ายเอกสาร.
- วิภาภรณ์ เรือนทิพย์. (2530). *ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้สไลด์เทปเป็นเทคนิคแม่แบบที่มีต่อความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่6 โรงเรียนหนองใหญ่อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี*. ปรินญญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วงศ์รวี โพธิ์สวัสดิ์. (2549). *การพัฒนาความรับผิดชอบด้านการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่2 โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอมือง จังหวัดเพชรบุรี*
- วัชร ทรัพย์มี. (2547). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา* พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ศิริพรรณ เหมรังคะ. (2543). การศึกษาความรับผิดชอบของนักเรียนมัธยมศึกษาเฉพาะนักเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มโรงเรียนกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มที่ 4. สารนิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ (สาขาวิชาการจัดการโครงการสวัสดิการสังคม). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรินันท์ วรรัตนกิจ. (2545). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 โดยใช้วิเคราะห์แบบสหสัมพันธ์คาโนคัล. ปริญญาโท กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิวิมล เนิ่งนิตย์. (2543). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบในการเรียน วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. ปริญญาโท กศ.ม. (การมัธยมศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมจิต ห่อทอง. (2543). การศึกษาความรับผิดชอบปัญหาและแนวทางแก้ไขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนพระโขนงวิทยา กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา วรณบุตร. (2543). การศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนพระโขนงพิทยาลัยกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพัทธรา สุภาพ. (2540). สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ศาสนา ประเพณี. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุรางค์ ไคว์ตระกูล. (2550). จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2541). แพ้ผสมงาน พิมพ์ครั้งที่ 8 กรุงเทพฯ: ที.พี.พรินท์ จำกัด.
- โสภณธรรม์ จันทระประภา. (2543). การบริหารทางจิต สำหรับเด็กวัยรุ่น ศูนย์พัฒนาหนังสือกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพฯ
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย (2540)
- อรทัย โสภา. (2537). ผลการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบด้วยวิธีการสร้างความตระหนักและปรับพฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อมรรรณ แก้วผ่อง. (2542). การเปรียบเทียบผลของกิจกรรมกลุ่มและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดน้อยใน ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อาวุธ พรหมนอก. (2534). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนความรับผิดชอบในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่3 โดยการสอนตามบทเรียน โมดูลกับการสอนตามคู่มือครูของ สสวท.* ปรินญานิพนธ์ กศ.ม.กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อารีย์รัฐ เล็กโล่ง. (2548). *ผลการเรียนรู้แบบบูรณาการที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4 โรงเรียนราชินี เขตพระนครกรุงเทพมหานคร.* สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- Canfield, Jack; & Silicone, Frank. (1995). *101 Way to Develop Student Self-esteem and Responsibility.* Massachusetts : A Simon & Schuster Company.
- Covey, Stephen R. (1989). *The 7Habit of Highly Effective People.* แปลโดย สงกรานต์จิตสุทธิภากร,นิรันดร์ เกชาคุปต์. กรุงเทพฯ: บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น.
- Covey, Stephen R. (2004). *The 8Habit : Effectiveness to Greatness.* พิมพ์ครั้งที่ 1 ปกาคิต คำเรื่องโรจน์ และदनัย จันท์เจ้าฉาย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดีเอ็มจี.
- Glasser, W. (1965). *Reality Therapy : A new Approach to Psychiatry.* New York: Happer and Row.
- Harris; & Magaret Ann Capon. (1996). *The Influences of Gender, School Year and Socio Economic Status on Assertiveness for Blacks at Predominantly White Universities* Dissertation. *Abstracts International.* 56(7) : 2574-A.
- Shaw Marvin E. (1981). *Group Dynamic : The Psychology of Small Group Behavior.* 3rd ed. New York: MgGrew – Hill Book Company.
- Satre. (2003). *Being and Nothing : An Essay on Phenomenological Ontology.* London : Routlege.
- Sideman Jerome M.(1962). *The Child : A Book of Reading.* New York : Hot Rinehart and Winston.

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

แบบสอบถาม
ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ซึ่งเป็นสารนิพนธ์ของนางสาวเกษร ปิยะทัต นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นปี
คณะที่ศึกษา ภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 แบบสอบถาม ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา

3. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นที่แท้จริงของท่าน

4. แบบสอบถามฉบับนี้ถือเป็นความลับและไม่ส่งผลกระทบต่อนักศึกษา

5. ผู้วิจัยขอขอบนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนักศึกษา เมื่อนักศึกษาอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องและเติมข้อความลงในช่องว่าง ( ) ให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับตัว

1. เพศ
  - ( ) ชาย
  - ( ) หญิง
2. ระดับชั้นปีที่
  - ( ) ปีที่ 1
  - ( ) ปีที่ 2
  - ( ) ปีที่ 3
  - ( ) ปีที่ 4
3. คณะที่ศึกษา
  - ( ) คณะบริหารธุรกิจ
  - ( ) คณะนิติศาสตร์
  - ( ) คณะนิเทศศาสตร์
  - ( ) คณะวิศวกรรมศาสตร์
  - ( ) คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
  - ( ) คณะศิลปศาสตร์
  - ( ) คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. ภูมิลำเนา
  - ( ) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล
  - ( ) ต่างจังหวัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อตนเองโดยให้นักศึกษาทำเครื่องหมาย X ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งเพียงช่องเดียวที่ตรงกับความเป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด กรุณาตอบให้ครบหมดทุกข้อ โดยพิจารณาดังนี้

จริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่ เป็นจริงของนักศึกษามากที่สุด

จริงมาก หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่ เป็นจริงของนักศึกษามาก

จริงปานกลาง หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่ เป็นจริงของนักศึกษากึ่งกลาง

จริงน้อย หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่ เป็นจริงของนักศึกษาน้อย

จริงน้อยที่สุด หมายถึง ข้อความตรงกับสิ่งที่ เป็นจริงของนักศึกษาน้อยที่สุด

ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัย	ระดับความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษา				
		จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	ด้านการตระหนักรู้แห่งตน					
1.	นักศึกษายอมรับในการกระทำของตน โดยเตรียมตัวก่อนมาเรียนเสมอ	.....	.....	.....	.....	.....
2.	นักศึกษาตระหนักรู้ว่า การเรียนในระดับอุดมศึกษาเป็นเรื่องยาก	.....	.....	.....	.....	.....
3.	นักศึกษารู้ข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง เพื่อนำมาประกอบการเรียน	.....	.	.....	.....	.....
4.	นักศึกษา สนใจค้นคว้า รายละเอียดนอกตำราของวิชาที่ศึกษา	.....	.....	.....	.....	.....
5.	นักศึกษา รู้ว่าการยิ่งเรียนมาก ทำให้ได้พบสิ่งที่น่าสนใจเพิ่มตามมา	.....	.	.....	.....	.....
6.	นักศึกษาตระหนักรู้ว่าความพยายามเท่านั้นจะทำให้ผลการเรียนดีขึ้น	.....	.....	.....	.....	.....
7.	นักศึกษาสามารถควบคุมสติ ตนเองได้ เมื่อมีเหตุการณ์คับขันเกิดขึ้น	.....	.	.....	.....	.....
8.	นักศึกษาสามารถประเมินตนได้ ถึงจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
9.	นักศึกษายอมรับในคำติ-ชมบุคคลอื่นถึงข้อบกพร่องของตนเอง	.....	.	.....	.....	.....
10.	ถ้าต้องฝืนทำสิ่งใดเพื่อบุคคลอื่น นักศึกษาจะปฏิเสธทุกครั้ง	.....	.....	.....	.....	.....
11.	นักศึกษาชอบให้ผู้อื่นทำงานแทนตนเองทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	.....	.	.....	.....	.....
12.	นักศึกษารู้สึกว่าไม่จำเป็นจะต้องปรับปรุงข้อบกพร่องตนเองเมื่อทำผิด	.....	.....	.....	.....	.....
13.	เมื่อบุคคลอื่นทำงานที่ไม่ถูกใจ นักศึกษารู้สึกหงุดหงิด	.....	.....	.....	.....	.....

		ระดับความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษา				
ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัย	จริง มาก ที่สุด	จริง มาก	จริง ปาน กลาง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>ด้านความขยันหมั่นเพียร</u>					
14.	นักศึกษาวางแผนการเรียนล่วงหน้าก่อนทุกภาคการศึกษา					
15.	นักศึกษาเอาใจใส่โดยการเข้าชั้นเรียนทุกวิชา	.....	.....	.....	.....	.....
16.	นักศึกษาตั้งใจเรียน ขณะอาจารย์บรรยายการสอน	.....	.....	.....	.....	.....
17.	นักศึกษาซักถามอาจารย์ทันที เมื่อไม่เข้าใจ	.....	.....	.....	.....	.....
18.	นักศึกษาใช้เวลาว่างเข้าพบอาจารย์นอกชั้นเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
19.	นักศึกษามุ่งมั่นตั้งใจด้วยการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนมาแล้วในแต่ละวัน	.....	.....	.....	.....	.....
20.	นักศึกษาส่งการบ้านไม่ตรงตามเวลาดำหนด	.....	.....	.....	.....	.....
21.	นักศึกษาคิดว่าการขาดเรียนบางครั้งไม่เป็นเรื่องเสียหาย	.....	.....	.....	.....	.....
22.	นักศึกษาคิดว่าความตั้งใจทำการบ้านโดยการลอกการบ้านเพื่อน ส่ง อาจารย์เป็นประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
23.	นักศึกษาไม่สนใจที่จะอ่านหนังสือถ้ายังไม่ถึงวันสอบ	.....	.....	.....	.....	.....
24.	เมื่ออาจารย์สั่งงานนักศึกษาหลีกเลี่ยงที่จะทำแต่จะให้เพื่อนทำแทน	.....	.....	.....	.....	.....
25.	นักศึกษามุ่งมั่นตั้งใจในการทำข้อสอบทุกครั้ง	.....	.....	.....	.....	.....
26.	นักศึกษาขยันเรียนเพื่อให้ ผลคะแนนออกมาดี	.....	.....	.....	.....	.....
27.	นักศึกษา สนใจแสวงหาความรู้ใหม่ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
28.	นักศึกษาตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายเต็มความสามารถ	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความมีวินัยในตนเอง</u>					
29.	นักศึกษาปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย	.....	.....	.....	.....	.....
30.	นักศึกษасร้างความมีวินัยในตนเองโดยการประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นอย่างดี	.....	.....	.....	.....	.....
31.	นักศึกษา แสดงกิริยามารยาท สุภาพเรียบร้อย	.....	.....	.....	.....	.....
32.	นักศึกษาฟังคำสั่ง คำตักเตือนของอาจารย์ผู้สอน	.....	.....	.....	.....	.....

		ระดับความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา				
ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านความมีวินัยในตนเอง (ต่อ)</u>					
33.	นักศึกษาเข้าเรียน ตรงเวลา ตามตารางสอน					
34.	นักศึกษาแต่งกายถูกต้องตามกฎระเบียบของมหาวิทยาลัย	.....	.....	.....	.....	.....
35.	นักศึกษาใช้สัญลักษณ์เครื่องแต่งกาย ตรา เข็ม เข็มขัดมหาวิทยาลัย	.....	.....	.....	.....	.....
36.	นักศึกษาไม่นำ สิ่งเสพติดที่ผิดกฎหมาย เข้ามหาวิทยาลัย	.....	.....	.....	.....	.....
37.	นักศึกษาเคารพในสิทธิหน้าที่ของตนเอง	.....	.....	.....	.....	.....
38.	นักศึกษายอมรับในสิทธิหน้าที่ของบุคคลอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
39.	นักศึกษยินดีแก้ไขเมื่อเกิดข้อผิดพลาดจากงานในหน้าที่	.....	.....	.....	.....	.....
40.	นักศึกษารักษาความมั่นใจสัญญาต่อตนเองด้วยการตั้งใจมาเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
41.	เมื่อเวลาอยู่ในห้องสมุดนักศึกษามักจะคอยส่งเสียงดัง	.....	.....	.....	.....	.....
42.	นักศึกษาแอบจุดไฟเล็กๆ เข้าห้องสอบ	.....	.....	.....	.....	.....
43.	นักศึกษาทำเป็นไม่สนใจบุคคลอื่น ขณะเห็นทุจริตการสอบ	.....	.....	.....	.....	.....
44.	นักศึกษาไม่พอใจเมื่ออาจารย์สั่งงานให้ทำร่วมกับบุคคลอื่น	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว</u>					
45.	นักศึกษาใช้เวลาว่างทำกิจกรรมร่วมกับสมาชิกในครอบครัว	.....	.....	.....	.....	.....
46.	นักศึกษามีกิจกรรมในครอบครัวคือการวางแผนไปเที่ยวต่างจังหวัด	.....	.....	.....	.....	.....
47.	นักศึกษาช่วยเหลืองานทางบ้านด้วยการทำความสะอาดบ้าน	.....	.....	.....	.....	.....
48.	นักศึกษาช่วยจัดบ้านให้น่าอยู่เป็นประจำ	.....	.....	.....	.....	.....
49.	นักศึกษาช่วยทางบ้านประหยัดโดยการใช้ไฟฟ้าเท่าที่จำเป็น	.....	.....	.....	.....	.....
50.	นักศึกษาช่วยทางบ้านประหยัดโดยไม่เปิดก๊อกน้ำทิ้งไว้หลังใช้งาน	.....	.....	.....	.....	.....
51.	นักศึกษาคอยดูแลบุคคลในครอบครัวเมื่อถึงคราวเจ็บป่วย	.....	.....	.....	.....	.....

		ระดับความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา				
ข้อ	ความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัย	จริงมากที่สุด	จริงมาก	จริงปานกลาง	จริงน้อย	จริงน้อยที่สุด
	<u>ด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว(ต่อ)</u>					
52.	นักศึกษาให้ความไว้วางใจโดยบอกครอบครัวทุกครั้งเมื่อไปเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
53.	นักศึกษาแจ้งให้สมาชิกในบ้านทราบเมื่อทำกิจกรรมหลังเลิกเรียน	.....	.....	.....	.....	.....
54.	นักศึกษาหลีกเลี่ยงที่จะเล่าเรื่องส่วนตัวให้กับคนในครอบครัวฟัง	.....	.....	.....	.....	.....
55.	เมื่อมีปัญหาเรื่องเรียนนักศึกษาจะไม่ปรึกษาบุคคลในครอบครัว	.....	.....	.....	.....	.....
56.	นักศึกษาไม่ต้องการให้บุคคลในครอบครัวห่วงใยมาก	.....	.....	.....	.....	.....
57.	เมื่อกลับบ้านไม่ตรงเวลานักศึกษามักจะหาเหตุผลกลบเกลื่อน	.....	.....	.....	.....	.....
58.	เมื่อท้อแท้การเรียนนักศึกษาต้องการให้สมาชิกในครอบครัวให้กำลังใจ	.....	.....	.....	.....	.....
	<u>ด้านการดูแลสุขภาพ</u>					
59.	นักศึกษ้ออกกำลังกายทุก 2-3 วัน / สัปดาห์	.....	.....	.....	.....	.....
60.	นักศึกษารับออกกำลังกายเพราะสามารถทำให้สุขภาพดี	.....	.....	.....	.....	.....
61.	นักศึกษาใช้เวลาว่างพักผ่อนด้วยการนอนหลับ	.....	.....	.....	.....	.....
62.	หลังเลิกเรียนนักศึกษาใช้เวลาว่างด้วยการดูหนัง	.....	.....	.....	.....	.....
63.	นักศึกษารับประทานอาหารที่มีประโยชน์	.....	.....	.....	.....	.....
64.	นักศึกษารับประทานอาหารที่ทำเสร็จใหม่ๆ	.....	.....	.....	.....	.....
65.	นักศึกษารู้สึกว่าการออกกำลังกายเป็นการเสียเวลามาก	.....	.....	.....	.....	.....
66.	เมื่อเวลาไม่สบาย นักศึกษามักจะปล่อยให้หายเอง	.....	.....	.....	.....	.....
67.	เมื่ออยู่บ้าน นักศึกษาจะทำความสะอาดที่อยู่อาศัย	.....	.....	.....	.....	.....
68.	ยามว่างนักศึกษาชอบจัดบ้านให้เป็นระเบียบ	.....	.....	.....	.....	.....
69.	เสื้อผ้าที่สวมใส่นักศึกษาจะดูแลทำความสะอาดเรียบร้อย	.....	.....	.....	.....	.....
70.	นักศึกษาดูแลรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอโดยการตรวจสุขภาพประจำปี	.....	.....	.....	.....	.....

ภาคผนวก ข
การหาค่าอำนาจแจกแจงรายข้อ และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความรับผิดชอบต่อ
ตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

ตาราง ค่าอำนาจแจกแจง (t) รายข้อของแบบสอบถาม ความรับผิดชอบต่อตนเองของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยใช้ corrected item total correlation

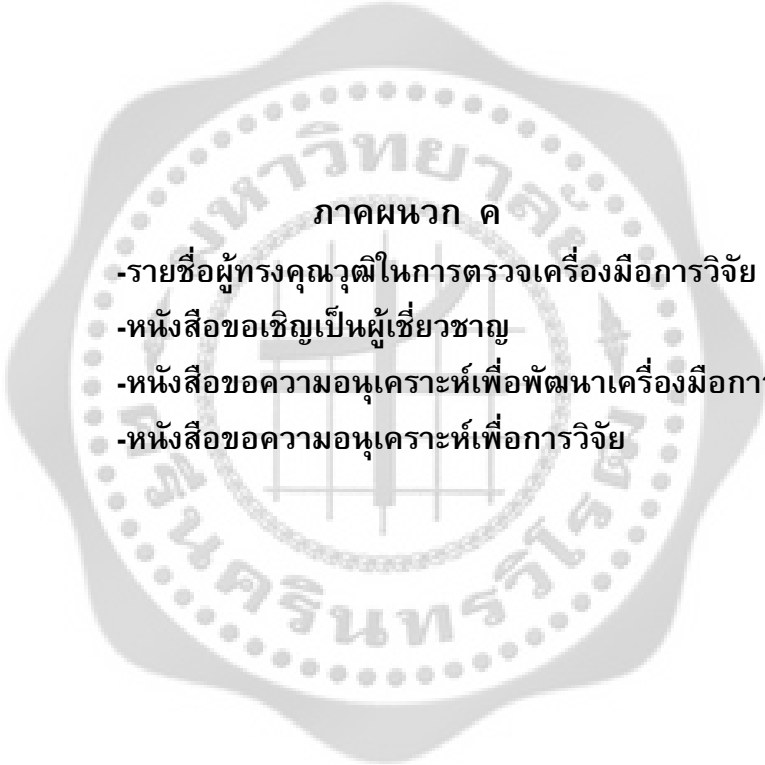
ข้อที่	ค่าอำนาจแจกแจง (t)	ข้อที่	ค่าอำนาจแจกแจง (t)
1	0.362	25	0.461
2	0.241	26	0.532
3	0.356	27	0.509
4	0.327	28	0.602
5	0.357	29	0.576
6	0.317	30	0.666
7	0.385	31	0.613
8	0.319	32	0.587
9	0.338	33	0.506
10	0.363	34	0.529
11	0.448	35	0.492
12	0.339	36	0.381
13	0.359	37	0.522
14	0.433	38	0.561
15	0.517	39	0.527
16	0.556	40	0.449
17	0.359	41	0.351
18	0.359	42	0.354
19	0.321	43	0.347
20	0.386	44	0.419
21	0.463	45	0.376
22	0.501	46	0.319
23	0.404	47	0.555
24	0.353	48	0.588

ตาราง (ต่อ) ค่าอำนาจแจกแจง (t) รายข้อของแบบสอบถาม ความรับผิดชอบต่อตนเองของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต โดยใช้ corrected item total correlation

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก (t)
49	0.529
50	0.443
51	0.568
52	0.556
53	0.532
54	0.435
55	0.532
56	0.458
57	0.437
58	0.307
59	0.378
60	0.329
61	0.339
62	0.424
63	0.405
64	0.443
65	0.385
66	0.395
67	0.446
68	0.495
69	0.478
70	0.418

ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.928

ภาคผนวก ค

- รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
- หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี
ตำแหน่ง หัวหน้าหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาจิตวิทยาเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี
ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
สถานที่ทำงาน ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ศธ 0519.12/1869

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/8 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

เนื่องด้วย นางสาวเกษร ปิยะทัต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีจำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ ดร.อารี พันธุ์มณี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเกษร ปิยะทัต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067, 0-2649-5070 กด 110

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-512-0581

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/1870

วันที่ 18 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวเกษร ปิยะทัต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเอง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีจำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.มณจิรา จารุเพ็ง และ อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวเกษร ปิยะทัต และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/ 1๘ 7 |

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

18 มีนาคม 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

เนื่องด้วย นางสาวเกษร ปิยะทัต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความรับผิดชอบตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีจำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ในกรณีนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอให้นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 จำนวน 100 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามการศึกษาความรับผิดชอบ ต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในระหว่างเดือนมีนาคม - เมษายน 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเกษร ปิยะทัต ได้เก็บข้อมูลเพื่อ การวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067, 0-2649-5070 กด 110

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-512-0581

ศธ 0519.12/1349

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ กุมภาพันธ์ 2554

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

เนื่องด้วย นางสาวเกษร ปิยะทัต นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความรับผิดชอบต่อตนเองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีชา เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา สารนิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 - 4 ภาคปกติ คณะบริหารธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตอบแบบทดสอบการศึกษาความรับผิดชอบ ต่อตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - มีนาคม 2554

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวเกษร ปิยะทัต ได้เก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเลข : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 089-512-0581

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวเกษร ปิยะทัต
วัน เดือน ปีเกิด	26 มิถุนายน 2506
สถานที่เกิด	เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	940 ม.5 ถนนศรีนครินทร์ สำโรงเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ 10270
ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน	อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต วิทยาเขตพัฒนาการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาตอนต้น จาก โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2524	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2528	ศึกษาศาสตรบัณฑิต (โสตทัศนศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต (จิตวิทยาการแนะแนว) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ